SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо про Україну!

Рік 121, ЧИСЛО 19, П'ЯТНИЦЯ, 9 ТРАВНЯ 2014 РОКУ | 1893 | Vol. 121, No. 19, FRIDAY, MAY 9, 2014 | $2.00

Збіґнєв Бжезинський: „Українцям треба допомогти і зброєю"

Американський політолог і колишній радник з національної безпеки США Збіґнєв Бжезинський радить Президентові Баракові Обамі допомогти українцям не лише політичною підтримкою і антиросійськими санкціями, але також і зброєю.

У статті „Що Обама має сказати американцям про Україну", надрукованій 4 травня у газеті „Politico", З. Бжезинський пише, що Президентові США варто чітко пояснити своїм громадянам, що „українська криза є найважливішим викликом для міжнародної спільноти з кінця холодної війни".

Політолог зазначає, що вже йде другий місяць, як Росія анексувала Крим, а останні події, у тому числі в Слов'янську, лише поглибили й ускладнили цю кризу. Але Президент Б. Обама не звернувся до американців з цього приводу, не пояснив, чим потенційно небезпечна ця міжнародна криза.

Збіґнєв Бжезинський (Фото: Тобіяс Клеіншмідт)

На думку З. Бжезинського, Президентові потрібно заручитися підтримкою свого народу, але також треба переконати Москву, що її аґресія викличе тривалий супротив, що буде затратно для Росії. „Проте він таким буде лише тоді, коли українці чинитимуть опір. Нам треба робити спроби вести переговори з Росією, та водночас треба бути більш відкритими у допомозі українцям з захистом себе, якщо їх атакують", – вважає З. Бжезинський.

„Українці битимуться лише тоді, коли думатимуть, що врешті-решт отримають якусь допомогу від Заходу, а саме у постачанні того типу зброї, яка буде потрібна у проведенні ефективного захисту у містах".

Полотолог пояснює, що українці „не збираються перемогти росіян у відкритому полі з тисячею танків... Вони можуть перемогти їх лише через тривалий опір міст... Але аби могти захищати місто, потрібно мати ручну протитанкову зброю, ручні ракети", – пише З. Бжезинський.

„Українська правда"

ГОЛОВНА ТЕМА ДНЯ

Червоний Першотравень. Від крови…

Петро Часто

Напередодні все ще „своїх" для постсовєтського простору Першотравневих свят Україна жила передчуттям нових провокацій з боку сепаратистських груп, керованих професійними російськими диверсантами. Ситуація на сході залишалася напруженою і дуже неясною: нібито поновлено антитерористичну операцію, Слав'янськ, гніздо сепаратизму, українські військовики взяли у щільну облогу, тим часом над адміністративними будівлями в Донецьку – російські прапори, а захоплений проросійськими бандами Луганськ оголосив війну Києву.

Все ж вибухнуло не там, а в Одесі, мешканці якої в останні два тижні багатотисячними вічами обстоювали єдність України. Кривава сутичка сталася 2 травня, після футбольних змагань на стадіоні міста. Коли вболівальники пішли від Куликового поля маршем „За Україну!", на них напали проросійські антимайданівці. А вже на Соборній площі точився справжній бій – з стріляниною, вибухами ґранат і обміном каменюками.

Трагічний день закінчився хаотичним протистоянням у Будинку профспілок, де спалахнула пожежа і в ній загинуло 46 осіб, а понад 120 були поранені.

(Закінчення на стор. 4)

Українські вчені США вшанували пам'ять Великого Кобзаря

НЮ-ЙОРК. – 28-29 березня тривали широко закроєні американськими та українськими вченими і успішно здійснені Науковим Товариством ім. Шевченка, Українською Вільною Академією Наук в Америці (УВАН), Українським Науковим інститутом Гарвардського університету (УНІГУ), за сприяння Українського Інституту в Америці (УІА) та Українського Музею в Ню-Йорку, програми, присвячені 200-річному ювілеєві Тараса Шевченка. Попередні пропам'ятні заходи знайшли широке висвітлення у засобах масової інформації метрополії та поза її межами. Продовженням цих наукових подій стало проведення у Ню-Йорку трьох панелів літературознавчого симпозіюму з участю провідних спеціялістів Інституту літератури ім. Тараса Шевченка Національної Академії Наук України та українських американських вчених з Масачусетсу, Канзасу, Каліфорнії.

Дві панелі провадилися українською мовою, одна – англійською.

(Продовження на стор. 13)

Учасники Шевченківського симпозіюму в Ню-Йорку (зліва): Віталій Чернецький, Михайло Назаренко, Олександер Боронь, Григорій Грабович, Анна Процик, Тамара Гундорова, Роман Коропецький, Олесь Федорук.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Бої з терористами тривають

КИЇВ. – Під час проведення антитерористичної операції на сході України загинули четверо українських бійців і понад 30 їхніх противників, повідомив 6 травня Міністер внутрішніх справ Арсен Аваков. За його словами, серед озброєних сепаратистів, дуже багато кримчан, зустрічаються і росіяни були і чеченці. Проведення операції ускладнюється тим, що ворог ховається за мирне населення і стріляє звідти. У районі Слов’янська з великокаліберного кулемета був підбитий військовий вертоліт, який упав у річку, летуни залишилися живі. Це вже третій вертоліт, збитий сепаратистами за останні дні. Командувач Національної ґвардії Степан Полторак сказав, що проросійські сепаратисти озброєні ґранатометами, мінометами і кулеметами і добре навчені. Бої на підступах до Слов’янська поновилися 5 травня зранку. Сепаратисти були змушені відступити, коли силовики взяли під контролю місцеву телевежу. Українським підрозділам протистоять близько 800 проросійських бойовиків. *(Бі-Бі-Сі)*

Росія перекидає в Україну провокаторів

КИЇВ. – За останні три доби з Придністров’я до України було перекинуто до 250 російських провокаторів і диверсантів, а з Криму в Одеську область прибувають сепаратисти для дестабілізації реґіону. Про це повідомив 6 травня ініціятор „Інформаційного спротиву“ Дмитро Тимчук. Пік дестабілізації був запланований на 9 травня. Українські спецслужби вживають заходи з нейтралізації екстремістів. Оскільки Державна прикордонна служба України на кордоні з Кримом забезпечила жорстку контролю громадян, які в’їжджають на материк, диверсанти й провокатори змінили тактику – вони приїздять під виглядом звичайних громадян і зброю отримують на місці. У місті Антрацит 5 травня з’явилися вантажівки „КамАЗ“ з екстремістами під російськими прапорами. *(„Українська правда“)*

Кордон до Криму зачинено

КИЇВ. – 5 травня український уряд через загострення ситуації в Криму і військову аґресію з боку Росії вирішив тимчасово закрити 27 морських, повітряних та поромних пунктів пропуску через кордон у Севастополі, Чорноморську, Євпаторії, Ялті, Феодосії, Приморську, Керчі, Джанкої та Симферополі. У березні-квітні виникали проблеми з попереднім продажем залізничних квитків на потяги до Криму. Однак „Укрзалізниця“ повідомила, що відновила продаж квитків на ряд поїздів. Верховна Рада 15 квітня ухвалила закон про окуповані території. Згідно з цим документом, Крим є тимчасово окупованою територією України, а Росія визнається окупантом та несе відповідальність за порушення прав і свобод українських громадян на території півострова. *(Бі-Бі-Сі)*

Створено батальйон оборони

ЧЕРКАСИ. – Голова обласної державної адміністрації Юрій Ткаченко повідомив, що 5 травня почали створювати батальйон територіяльної оборони, у якому служитимуть чоловіки віком від 19 до 45 років, готові охороняти Черкащину. Чисельність батальйону складатиме понад 400 осіб. До батальйону входитимуть представники „Самооборони“, „Правого сектору“, підприємці, „Холодноярське козацтво“ (Четверта сотня Майдану). Батальйон фінансуватиметься з державного бюджету і на пожертви підприємців, які вже готові переказати понад 2 млн. грн. на забезпечення батальйону. *(Газета „Про все“)*

У Криму загинув весь урожай рижу

СИМФЕРОПІЛЬ. – Весь посів рижу загинув у Криму через брак води для поливу, невтішні прогнози щодо врожаю сої та кукурудзи. Про це повідомив 5 травня міністер сільського господарства Криму Микола Полюшкін. „Про риж цього року можна вже забути“, – сказав він і зазначив, що дефіцит рижу в республіці плянують перекрити за рахунок поставок з Краснодарського краю Росії. *(„Українська правда“)*

ТОЧКА ЗОРУ

Громадянська війна почалася...

Вадим Денисенко

Перше, з чого слід почати розмову з самим собою – це чесно визнати, скільки б ми не говорили про єдність, що схід і захід уже не разом. В усякому разі, основна частина Донбасу вже не з нами. Україну там зрадили місцеві еліти, силовики і доволі велика частини населення.

Друге, про що ми повинні чесно сказати – в Україні нема армії і воювати поки що ніхто не буде. Те, що відбувається в Слов’янську – діягноз армії, яка не може нічого вдіяти з відносно невеликою групою сепаратистів. Більше того, кордону з Росією, особливо в Луганській області, у нас сьогодні немає.

Третє і, напевне, найважливіше – ми продовжуємо брехати самим собі, прикриваючись гуманітарними гаслами про єдність. Насправді у нас почалася громадянська війна. Війна без правил, з неймовірним озлобленням всіх і вся. Війна, де розрізані животи і інші жахіття можуть стати реальністю. Сьогодні (покищо) у нас немає свого де Ґоля. Правда, поки що незрозуміло і те, хто буде нашим маршалом Петеном.

Про пляни Володимира Путіна ми писали неодноразово. Коротко цей плян зводиться до того, що він має перемогти Америку. Для цього, на першому етапі, в центрі Европи має розгорітися громадянська війна. Перший її етап – терористична війна, яка вже почалася. В. Путін буде хитати ситуацію, напружувати її. Правда, поки що незрозуміло, що він робитиме далі. Його дії наразі ситуативні і часто спонтанні. Хоча з часом (доволі коротким), стратегічні пляни почнуть переважати над тактичними.

Власне, сьогоднішня відмова надати Литві дані про кількість військ в Калінінґрадській області – це чергове підняття ставок. Для того, щоб Европейський союз і США забули про Україну – потрібно почати лякати НАТО, а тому В. Путін буде лякати. Відтак спробує рухатися далі.

Щодо ситуації в Україні, то на нас чекає місяць-два суперскладних випробувань, коли раз-два на тиждень будуть траплятися захоплення будівель, групи диверсантів будуть викрадати місцевих жителів і т.д. Всі ми маємо відчути, що в країні немає безпечних місць.

Як з цим боротися? По-перше, потрібно справді почати створювати загони самооборони. Не потішні війська, а армійські загони. Можливо, навіть на гроші олігархів. Для створення нормальної армії з 15-20 тис. вояків, які готові стріляти в ворога, потрібно приблизно 50 – 60 млн. дол. в місяць. Чи складно знайти ці гроші? Безумовно ні, тим більше, що Міжнародний валютний фонд їх нам дає. Експерти вважають, що для створення перших частин такої армії потрібно два тижні. Головне прийняти відповідне рішення.

По-друге, як би цинічно це не звучало, нам зараз потрібно максимально нав’язувати військові дії на Донбасі, щоб мати час зосередитися на укріпленні інших реґіонів.

По-третє, нам всім потрібно чесно сказати самим собі – силове протистояння майже неминуче, а тому краще морально підготуватися до нього вже сьогодні.

Нам потрібно перестати боятися говорити, що громадянська війна почалася. Від того, що ми соромливо про це мовчимо – виграє наш ворог.

Вадим Денисенко – головний редактор незалежого українського телеканалу „Еспресо ТВ“.

Озброєний невтралітет об’єднає Україну

Ігор Каганець

Після Будапештського меморандуму 1994 року цілісність України трималася на позаблоковості та балансуванні між Заходом і Росією. Українська влада вважала, що немає потреби витрачатися на власну армію, оскільки покладалася на зовнішніх ґарантів суверенітету.

Порушення 19-річної рівноваги спричинив Віктор Янукович, який минулого року, задля леґалізації своїх капіталів, стрімко рвонув на Захід. Після гострої реакції Росії він, побоюючись за своє життя, ще стрімкіше рвонув до Москви.

Після втечі В. Януковича розхитування ситуації продовжила нова влада, яка взяла курс на прискорене входження до Евросоюзу і, як логічне продовження, НАТО. Це ще більше стривожило Москву, яка негайно анексувала Крим і почала підривну діяльність на Сході України. Головна мета – не допустити розміщення на українській території ракетно-ядерної зброї Альянсу. Про це російський Міністер закордонних справ Сергій Лавров заявив 5 березня.

Останнім цвяхом у труну балансу-1994 стала млява реакція Заходу на московську аґресію. Тож уже у квітні 2014 року були остаточно зруйновані три засадничі міти: „братній російський народ“, „Захід нам допоможе“ і „міжнародні ґарантії“.

Після війни завжди настає мир, а будь-яке порушення рівноваги завжди завершується її поновленням. Новий баланс може мати тільки дві реалізації.

Перший варіант: розділення України між Заходом і Росією, причому ще не відомо, кому належатиме Київ. При цьому Україна перетворюється на фронтову зону між двома ворожими сторонами. Ті, хто досі вимагає входження України до ЕС, фактично погоджуються з утратою не тільки суверенітету, а й територіяльної цілісності. Якщо ж говорити про НАТО, до цього військового союзу зможе увійти тільки частина України.

Цей варіант, як компроміс між Заходом і Росією, задовольняє українську правлячу верхівку, адже вона зберігає свої владу і власність: просто одні переходять під протекторат Заходу, а інші – Москви. Судячи з млявої реакції „нової влади“ і місцевих „еліт“, розчленування України їх не лякає. Навпаки – надихає, адже війна надійно заблокувала теми люстрації та антикорупційних заходів. Дослідники припускають, що цей варіянт уже помалу реалізують.

Проте таке майбутнє – не для українського народу. Адже це не тільки втрата можливости чинити з власної волі. Погодитися на розчленування України – означає погодитися на її розграбування Заходом і Росією, в яких багато своїх економічних та соціяльних проблем.

Другий варіант: оскільки на зовнішні ґарантії відтепер може покладатися тільки хворий на втрату пам’яті, цілісність і суверенність України забезпечує вона сама. Іншого ґаранта не існує. Очевидно, професійної армії вже не досить: необхідна чисельна народна самооборона за швайцарською моделлю, пристосованою до наших умов. Для колишніх „ґарантів“ це також буде компроміс: Росія задоволена, що в Україні немає американських ракет, а Захід вдовольняє те, що Україна не дісталася Росії, український нафтогазовий транзит далі працює.

Для українського народу це буде величезна перемога, адже постійний невтралітет і військова самодостатність – це реальна незалежність і втілення одвічної національної мрії, записаної одним словом – воля.

Проте такий варіант категорично відкидає корумпована владна верхівка. Адже якщо народ організований і озброєний, визискувати його неможливо. До того ж доведеться відповісти за скоєні злочини: хтось утратить майно, а хтось – і свободу.

Ось такі варіянти майбутнього. Якщо люди й далі вестимуться на маніпуляційний псевдовибір „Захід або Росія“, Україна неминуче буде розділена на ворожі половини, кожна з яких перебуватиме під владою теперішньої „еліти“. Якщо ж оберуть шлях озброєного до зубів постійного невтралітету без ЕС, Митного союзу і корупційної влади, виявиться, що він чудо-

(Закінчення на стор. 3)

Рада Европи підтримує унітарну Україну

БРЮСЕЛЬ. – Виступаючи 6 травня під час експертної дискусії з питань конституційної реформи в Україні, Посол Ради Европи при Европейському союзі Турбьорн Фройснес під час експертної дискусії з питання конституційної реформи в Україні ствердив, що Рада Европи підтримує унітарну форму державного устрою України.

„Хочу акцентувати увагу на заяві Генерального секретаря Ради Европи Турбьорна Яґланда, який зазначив, що ми продовжуємо підтримувати Україну з метою збереження унітарного статусу держави", – заявив Посол Т. Фройснес.

Він зазначив, що проведення конституційної реформи в Україні – питання великої уваги на вищому міжнародному рівні.

Т. Фройснес також повідомив, що представники Венеціянської комісії Ради Европи яка відіграє провідну ролю у співпраці з Україною щодо внесення змін до тексту оновленої Конституції, найближчим часом плянують здійснити чергову візиту до Києва.

Як запевнив Посол Т. Фройснес, Рада Европи виконає свої зобов'язання з надання допомоги в проведенні конституційної реформи в Україні.

Укрінформ

Канада сприяє виборам в Україні

ОТАВА. – 23 квітня Прем'єр-міністер Канади Стівен Гарпер оголосив, що Канада надішле майже 500 спостерігачів для процесу позачергових виборів президента України, які відбудуться 25 травня.

Конґрес Українців Канади привітав це рішення уряду Канади.

„Забезпечення вільних і чесних виборів є вкрай необхідним для розвитку України як демократичної держави, і ми пишаємося тим, що канадські спостерігачі будуть слідкувати за цими виборами – заради забезпечення волевиявлення народу України", – заявив президент КУК Павло Грод.– Конґрес Українців Канади тісно співпрацюватиме з Урядом Канади, щоб забезпечити успіх місії спостереження".

Уряд Канади повідомив, що 35 довготривалих спостерігачів поїдуть в Україну найближчим часом, щоб оцінити хід виборчого процесу перед прибуттям учасників короткотривалих спостережень.

Канадські спостерігачі здійснювали моніторинґ останніх декількох виборів в Україні. Уряд України звернувся до Канади та її української громади з закликом продовжувати відігравати важливу ролю незалежних, неупереджених міжнародних спостерігачів протягом цих травневих президентських виборів в Україні.

КУК заохочує зацікавлених громадян Канади приєднатися до Місії спостерігачів. Докладну інформацію можна знайти тут: http://www.ukrainianworldcongress.org/news.php/news/1027

Конґрес Українців Канади

На виставці „Кодекс Межигір'я" показали скарби Януковича

Як 2 травня повідомила „Свобода", в Національному художньому музеї України 26 квітня відкрилася виставка „Кодекс Межигір'я", де представлено речі з колишньої резиденції Віктора Януковича. Сім заль музею заповнили 518 експонатів загальною вартістю понад 50 млн. дол. Це стародруки і коштовні книги, скульптури, ікони, живописні твори, посуд, предмети інтер'єру, колекційна зброя і сувеніри. На цій сторінці вміщені зображення експонатів, які оприлюднили Бі-Бі-Сі, Радіо „Свобода", ТСН та ряд інших засобів масової інформації.

Озброєний невтралітет...

(Закінчення зі стор. 2)

во об'єднує схід і захід України, несе волю, мир і процвітання.

Урешті-решт, хочеш миру – готуйся до війни. Сучасним підтвердженням цієї істини є невтральна Швайцарія, де найвища міра озброєности цивільного населення вдало поєднується з найвищою якістю життя.

Ігор Каганець – завідувач лябораторії психоінформатики Центру з інформаційних проблем територій Національної Академії Наук України.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Вертоліт збили фахівці

СЛОВ'ЯНСЬК, Донецька область. – Військовий вертоліт „Мі-24" медиків під Слов'янськом збили висококваліфіковані чужоземні військові фахівці, повідомили 2 травня в Антитерористичному центрі при Службі безпеки України. Вимушене приземлення здійснив один з двох вертолетів Збройних сил України, інший вертоліт було збито. Один пілот загинув, другий захоплений у полон. Вертоліт був збитий пусками ракет з переносного зенітно-ракетного комплексу. Це свідчить, що у реґіоні діють підготовлені, висококваліфіковані чужоземні військові фахівці, а не місцеві мирні громадяни, які, за заявою російського керівництва, мають зброю, придбану в мисливських крамницях. *(УНІАН)*

Російська влада вимкнула помпи

СИМФЕРОПІЛЬ. – Міжнародне співтовариство „Anonymous.fm" заявило 5 травня, що російська влада вимкнула помпи, щоб вода не надходила до Криму. Помпова станція, яка подає воду до Криму, розташована у Красноперекопську. Каховське водосховище має висоту над рівнем моря – 22-23 метри. Далі з нього вода стікає самопливом, а у Красноперекопську відбувається збільшення рівня, тому в цьому місті встановлені додаткові помпи для подання води на півострів. Провідники Криму заявляють, що воду перекрила Україна, щоб викликати незадоволення населення. Самопроголошена кримська влада повідомила про початок реконсервації свердловин для поповнення запасів питної води на півострові. Проте ще раніше екологи попереджали, що підземні води Криму не можуть бути використані як заміна питної води через особливості свого хемічного складу. *(Радіо „Свобода")*

Володимир Кличко відклав весілля

КИЇВ. –Молодший з братів-боксерів Володимир Кличко 6 травня відклав весілля з американською акторкою 24-річною Гейден Пенетьєрі. Пара вирішила почекати з одруженням через кризу в Україні. Про заручини В. Кличка та Г. Пенетьєрі стало відомо в жовтні 2013 року. Вони плянували побратися, коли закінчиться революція на Майдані. Але боксер та актриса не говорили, коли саме має відбутися церемонія. *(„Українська правда")*

На Донбасі зачинили школи

ДОНЕЦЬК. – У Донецькій області через проведення антитерористичної операції тимчасово зупинили заняття в 61 школі і 59 дитячих садках, повідомила 6 травня прес-служба обласної державної адміністрації. Управління освітою вживає заходів до надолуження учнями прогаяного навчання. Питання належного функціонування навчальних закладів области й завершення навчального року перебуває на постійній контролі департаменту освіти і науки. *(Радіо „Свобода")*

„Нафтогаз" і „Ґазпром" домовилися

ВАРШАВА. – Директор енерґетичних програм Центру світової економіки і міжнародних відносин України Валентин Землянський повідомив 5 травня, що „Нафтогаз" і „Ґазпром" усе ж досягли домовленостей у Варшаві щодо погашення простроченого боргу за спожитий російський газ. Зокрема Україна погодилася погасити борг за газ, а Росія, у свою чергу, утриматися від переведення України на передоплату і обмеження постачань газу. „Нафтогаз України" придбає у Національного банку України 2.16 млрд. дол. і до кінця травня погасить прострочений борг за постачання природного газу. Такі рішення були прийняті під впливом представників Европейської комісії, оскільки обмеження постачання газу в Україну, швидше за все, призвело б до перебоїв у транзиті газу европейським споживачам і подальшого загострення політичної кризи в Україні. Раніше Міністер енерґетики Росії Олександер Новак повідомляв, що тристоронні переговори щодо вреґулювання газового питання 2 травня у Варшаві закінчилися практично безрезультатно. *(„Укрінформ")*

АМЕРИКА І СВІТ

Канада рішуча щодо санкцій

ОТАВА. – Канада запровадила економічні санкції проти ще 16 російських громадян. Про це йдеться у заяві канадського Прем'єр-міністра Стівена Гарпера, оприлюдненій на веб-сайті уряду 5 травня. „Незаконна окупація Росією України і провокативна військова активність залишається причиною серйозної стурбованости міжнародної спільноти", – зазначив С. Гарпер. За його словами, розширення санкцій – це тиск на „відповідальних за кризу в Україні московських урядовців". Прем'єр-міністер Канади наголосив, що його уряд має намір і далі посилювати санкції у випадку збільшення загрози для суверенітету України. *(Радіо „Свобода")*

Російські спецслужби стежать

БЕРЛІН. – „Російські спецслужби інтенсивно цікавляться актуальним політичним розвитком", – заявив 4 травня керівник Федерального відомства з охорони Конституції Німеччини Ганс-Ґеорґ Масен. За його словами, на тлі української кризи російські розвідки пильно стежать за зовнішньою та економічною політикою европейських країн, особливо Німеччини. Вони намагаються довідуватися, як відбувається процес прийняття рішень в Берліні. Мова йде про економічну політику, в тому числі про те, як далеко готові піти країни Европи і Німеччина в підтримці України, зокрема на тлі питання про постачання газу. „Все це дуже важливо для прийняття рішень в Москві", – сказав Г.- Ґ. Масен. Він пояснив, що на підставі отриманих даних Росія може визначити, що її чекає з точки зору можливих санкцій та дипломатичних кроків. *(„Дзеркало тижня")*

Нагороди за брехню в ЗМІ

МОСКВА. – Президент Росії Володимир Путін до Дня преси, який в Росії відзначають 5 травня, нагородив орденами і медалями понад 60 працівників російських засобів масової інформації (ЗМІ) – „за об'єктивність при висвітленні подій у Криму". Іншими словами – за представлення тих подій виключно з точки зору Кремля. Серед нагороджених немає жодного журналіста з Радіо „Ехо Москви" і телеканалу „Дождь", тобто тих інформаційних структур, котрі намагалися писати правду про Майдан, російську анексію Криму і стимульований путінською Москвою сепаратизм на сході і півдні України. *(„Дзеркало тижня")*

НАТО активізується

ТАЛЛІН. – Північноатлантичний альянс розпочав в Естонії великі міжнародні військові навчання під назвою „Весняний шторм". Навчання триватимуть від 5 до 23 травня. У них візьме участь близько 6,000 військовослужбовців і рекордна кількість військових об'єднань союзників з НАТО: сотня піхотинців полку герцога Ланкастерського з Великобританії, сотня піхотинців з Латвії, сотня вояків з 173-ої повітряно-десантної бриґади армії США, а також розвідувальна група литовської армії. Польща надіслала на навчання три винищувачі „Су-22" і підрозділ протиповітряної оборони з ракетним комплексом „SA-8", завданням якого буде захист авіобази „Емарі" під Талліном і прилеглого повітряного простору. Протиповітряну оборону також будуть здійснювати зенітники з Бельгії. Вперше в навчаннях візьме участь група фахівців з кіберзахисту з Франції. *(„Кореспондент")*

Нова символіка аґресії

МІНСЬК. – Білоруський опозиційний рух „За Свободу" закликав владу країни заборонити роздання і використання ґеорґіївських стрічок в громадських місцях. „Чорно-помаранчева символіка все менше і менше асоціюється з Днем перемоги над нацизмом і фашизмом. Вона все більше стає символом російського імперіялізму. Після останніх подій в Україні вона однозначно має новий неґативний зміст як прославлення сепаратизму і військової аґресії", – йдеться в повідомленні на веб-сайті організації. Представники руху також закликали білорусів „на знак солідарности з Україною" не пов'язувати ґеорґіївські стрічки 9 травня. *(Радіо „Свобода")*

Червоний Першотравень...

(Закінчення зі стор. 1)

Україна – в жалобі, але також в непевності щодо подальшого розвитку подій. Є все більше підстав думати, що власними силами вона не вийде з цього кривавого кола накинутих шовіністичною Москвою проблем. Реаґуючи на ці страшні одеські новини, Державний департамент США закликав міжнародну спільноту об'єднати зусилля задля підтримки українського народу. „Події у Одесі, які призвели до смертоносної пожежі у Будинку профспілок, яскраво підкреслюють потребу негайної деескаляції напруги в Україні. Насильство та спроби дестабілізувати країну мають закінчитись. Ми знову закликаємо до негайного втілення забов'язань, закріплених у Женеві 17 квітня. США готові підтримати їх імплементацію", – говориться в заяві Держдепартаменту.

Державний Секретар Джон Кері в телефонній розмові з Міністром закордонних справ Росії Сергієм Лавровим вже вкотре переконував російських імперців не заохочувати і не підтримувати сепаратистів в Україні і знову остеріг, що Вашинґтон вдасться до вищого рівня санкцій, якщо путінський режим не перестане напружувати ситуацію в Україні.

Під час поїздки до Одеси 4 квітня Прем'єр-міністер Арсеній Яценюк повідомив, що кровопролиттям в Одесі займатиметься Головне слідче управління Генеральної прокуратури, „буде знайдено всіх, хто під російським керуванням розпочав смертельну атаку на Одесу, на Україну".

А. Яценюк визнав, що вищі чини одеської міліції вели себе непрофесійно і негідно, тому уряд прийняв рішення негайно звільнити з посад всю міліційну верхівку і також декілька вищих чинів Генеральної прокуратури України. Та ледве чи на цьому можна поставити крапку в одеській біді. Як свідчить керівник Центру військово-політичних досліджень і активіст руху „Інформаційний спротив" Дмитро Тимчук, що ще від кінця березня і до середини квітня на території Придністров'я зібралося майже 4,000 вишколених російських диверсантів і провокаторів, „завданням яких було у тісній взаємодії з місцевими російськими сепаратистами дестабілізувати ситуацію на півдні України, і передусім ішлося про Одесу".

Іншими словами, відповідні органи влади мали досить інформації, аби діяти на випередження. Чому ж не діяли? Версій і припущень тут – на всі смаки і уявлення. Ось, наприклад, точка зору заступника Українського центру соціяльної аналітики Валерія Песецького: „Причина полягає в тому, що на сьогоднішній день в розгойдуванні українського човна зацікавлені деякі українські політики, серед них – Юлія Тимошенко. Зацікавлені саме в тому, аби призначені на 25 травня президентські вибори не відбулися". Таку позицію провідниці „Батьківщини" політолог пояснює її низьким передвиборним рейтинґом і прогнозованою поразкою у виборах. А унеможливити їх можна, самозрозуміло, лише через організування безладу в країні, нових і нових протистоянь.

До цих підозр на адресу Ю. Тимошенко слід, швидше за все, поставитися як до припущень, але правдою є, що вона почала активно компрометувати Петра Порошенка, й то в найгірший в очах українства спосіб – звинувачуючи його в „проросійськості" і в зв'язках з таким же проросійським, чи хто його знає яким, Дмитром Фірташем.

Характерно, що Юрій Луценко, такий же недавній в'язень януковичівського режиму, як і Ю. Тимошенко, став на сторону П. Порошенка, вважаючи, що передвиборна єдність демократичних сил повинна втілитися в єдиному кандидатові, котрий зможе перемогти вже в першому турі і швидко відвести країну від небезпеки розколу.

Вогнищами цієї небезпеки залишаються Донецьк і Луганськ, де сепаратистськими силами керує вже не стільки ідея „федералізму", котрої вони самі не розуміють, скільки ненависть до всього українського. Плюс мільйони і мільярди долярів, які В. Янукович і його посіпаки платять найманцям за антиукраїнські диверсії.

І все ж Донбас – не пропащий для України край. Шахтарі не хочуть до Росії і все активніше виявляють цю свою позицію. Нове і дуже серйозне явище: в Донецьку проукраїнський батальйон „Донбас" вже налічує понад 500 бійців. Одним з його організаторів є Костянтин Лавров, який лише в лютому вийшов після трирічного тюремного ув'язнення за справою, зфабрикованою режимом Януковича.

Активіст-майданівець розповідає: „Молоде покоління, а це 66 відс. населення області, прагне до нового життя в новій Україні, пенсіонери тягнуть до Радянського Союзу, а бандити намагаються зберегти собі умови недоторканости і можливість непідзвітного бізнесу… Ринат Ахметов не хоче, щоб система змінилася. Нестабільна ситуація вигідна для нього. Він показує всій країні і її владі, нібито контролює сепаратистів і лише він може їх оговтати. Але Донецька республіка – це „фейк". Суспільство не має такого запиту. Є тільки запит самого Ахметова, він полягає в тому, щоб не було порушено жодної кримінальної справи щодо законности його бізнесів, щоб його капітал залишався недоторканим, щоб він, як і раніше, мав повний вплив на всі органи влади. Він шантажує центральну владу… Ринатові невигідно, щоб Донецька область відійшла до Росії, він потребує державного фінансування шахт, оскільки усі вони – дотаційні, а це великий шмат бюджетного пирога…. Ще декілька тижнів тому Донецьк не був готовий жертвувати собою в ім'я України, але починаючи від 17 квітня активні громадяни зрозуміли, що зосталися одні – одні проти міліції, проти Ахметова, проти сепаратистів. Виникає атмосфера, як на київському Майдані, коли люди діють вже, ризикуючи своїм життям. Для Донецька – це величезний стрибок у свідомості. Як Київ боровся проти Януковича, так і Донецьк бореться зараз з Ринатом Ахмеовим. Банди сепаратистів готові стріляти, вбивати, і ніхто їх не може зупинити, крім проукраїнських сил. До 26 травня ситуація буде нагнітатися, будуть нові жертви, захоплення адмінбудівель, нові насильства. Після чого відбудеться домовлення між Тимошенко і Ахметовим, у висліді якого або вибори будуть зірвані, або президентом стане Тимошенко… Або ж матиме місце другий варіянт, перспективніший для суспільства – піднесення і посилення громадського активу, який зі зброєю в руках візьме владу у Донецькій області…".

Ще одна втішна обставина – дух української державницької єдности у Дніпропетровську, що є безперечною заслугою новопризначеного голови держадміністрації Ігоря Коломойського, котрого кремлівські маразматики називають „жидобандерівцем". Прекрасний приклад, що й про олігарха можемо судити не за його мільйонами чи мільярдами, а за гідною громадянською позицією.

Повертаючись до ініціятиви Державного департаменту США, що Україні вкрай потрібна солідарна підтримка з боку міжнародного співтовариства, слід сказати, що це співтовариство занадто неоднорідне, аби могло негайно й ефективно прислухатися до цих закликів. Де вже там весь світ, коли навіть в европейських середовищах дається взнаки прихована від людських очей діяльність московських пропаґантистів і так званих „аґентів впливу". Тому з приводу цієї проблематичної світової „солідарности" наразі Україна відгукується вуличним коментарем: „Европа багато говорить, але мало робить, Америка менше говорить, але більше робить".

Більше, але, мабуть, не все, що могла б. Друге коло, оголошених Президентом Бараком Обамою санкцій проти високопоставлених російських чиновників, ніскільки не похитнуло наміру Кремля проковтнути незалежну Українську державу. Очевидно, тут необхідні інші санкції, інші форми тиску. Але Б. Обама з якоїсь причини не хоче вдаватися до них. Перебуваючи з офіційною візитою в Манілі, столиці Філіппін, Президент гостро розкритикував наставлення тих американських законодавців, котрі пропонують надати Україні озброєння для стримування російської аґресії. „Що ще нам потрібно зробити? Невже хтось думає, що, посилаючи додаткову зброю в Україну, ми можемо протистояти російській армії? Чи у нас все ж більше шансів протистояти росіянам, застосовуючи дипломатичний тиск, економічні санкції?", – сказав Б. Обама. Проте на тлі неефективности санкцій і такої ж безрезультативности дипломатичного тиску ці слова Президента звучать надто риторично.

Тому логічним підтвердженням, що Америка все ж більше робить для України, ніж Европа, є поданий групою впливових республіканців у Сенаті новий законопроект, покликаний, у разі його схвалення, запровадити, нарешті, ті санкції проти Росії, котрі можуть виявитися для неї, як відро холодної води на голову.

На жаль, час не чекає, травень обіцяє бути особливо неспокійним, наближаючи Україну до розв'язки, якої покищо ніхто не може передбачити.

В Ізраїлі посадили гай „Небесна сотня“

Світлана Глаз

ДОРОТ, Ізраїль. – На півдні Ізраїлю, в мальовничому куточку країни, де весна буяє червоним цвітом маків, тепер є ліс, що має назву „Україна“. Голова Департаменту зв'язків зі східніми країнами, колишній харків'янин Ігаль Ясинов розповів, що ідея створення такого гаю йому спала на думку після революційних подій в Україні.

Він сказав: „Я в Харкові не був понад 20 років, але коли почув, які там відбуваються події, то подумав, що треба посадити в Ізраїлі ліс, куди приходили б не лише ізраїльтяни, але й гості з України. Мене підтримали. І ось на кількох гектарах згодом виросте гай „Україна“.

Перші дерева посадили одесити. Адже Національний земельний фонд, якому вже понад 100 років, у свій час очолив одесит Іона Кременецький. Усі ліси Ізраїлю – справа цього фонду. Ось і цей ліс задуманий як майбутнє місце проведення свят, зустрічей і культурних заходів для вихідців з України. Національний фонд відвів під гай цілий гектар землі і взяв під опіку професійних лісників кожне посаджене деревце. Вже наступного дня аґроном Ігор Борщевський, який відповідатиме за одеський гай, надіслав фото, де всі оливи і шовковиці гаю „Одеса“ доглянуті, политі і прив'язані до паличок. Адже в Ізраїлі починаються довгі місяці спеки і вітру.

Перше дерево посадили Посол України в Ізраїлі Генадій Надоленко і Мелашка Глаз-Шая. (Фото: Михайло Глаз)

А 30 квітня в лісі „Україна“ з'явився ще один, новий гай „Небесна сотня“ в пам'ять про героїв, які загинули в Києві в лютневі трагічні дні української новітньої історії. Вони ростили дітей, навчали їх, малювали картини, знімали кіно, писали вірші, сіяли хліб і будували житло. Вони просто жили. І вийшли на Майдан боротися за свободу і майбутнє України. І віддали найдорожче, що у них було – життя.

В Ізраїлі в пам'ять про них перші дерева посадили ті, хто був з загиблими поруч на барикадах і теж були вражені кулями снайпера. На щастя, вони залишилися живі, хоча з серйозними вогнепальними пораненнями. Тепер вони лікуються в Ізраїлі, проходять реабілітацію.

„Цей гай, хлопці, для вас. Він зеленітиме своїми вітами, а ви в наших серцях залишитеся назавжди“, – говорили юнаки з сумними і вже дорослими очима.

Перше дерево посадили люди різних поколінь і різних країн: Посол України в Ізраїлі Генадій Надоленко та юна ізраїльська українка Мелашка Глаз-Шая. Учасниками акції були українці, які живуть в Ізраїлі, волонтери, які супроводжують майданівців в Ізраїлі.

„Україна пам'ятає своїх героїв і ці сосни, які виростуть у великі дерева, пошана і подяка тим, хто віддав своє життя за свободу“, – сказав Г. Надоленко.

Перефразовуючи рядки поета-киянина Генадія Шпалікова, який у 1974 році передчасно пішов з життя, „я до вас травою проросту“, можна сказати, що відтепер пам'ять про героїв української „Небесної сотні“ проросте сосновим гаєм і на святій землі Ізраїлю. Аґрономи земельного фонду протягом року будуть поливати їх щодня. Отже, український сосновий гай буде рости!

„Римська сотня“ готова допомогти Україні

Голова Християнського товариства українців в Італії Олесь Городецький промовляє у Римі.

РИМ. – Голова Християнського товариства українців в Італії Олесь Городецький повідомив про створення „Римської сотні“, яка проходить навчання з медичної допомоги та інші вишколи і в разі потреби вирушить в Україну. Частина молоді вже поїхала і записалася у „Самооборону“, допомагала Евромайданові.

„В Італії українці відпрошувалися з роботи, щоб взяти участь в протестних акціях на підтримку Евромайдану, – розповів О. Городецький. – Ми постійно тримали в облозі дипломатичні установи України, здійснюючи тиск на чиновників режиму Віктора Януковича. Збирали гроші та матеріяли для Майдану, передавали кошти для Громадського сектору, „Самооборони“, інших організованих структур Майдану. Зараз декілька поранених учасників акції протесту в Києві проходять лікування в Італії, й громада допомагає їм. Ми інформуємо італійське суспільство про те, що насправді відбувається в Україні“.

Українська інформаційна служба

Шановні дописувачі!

Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статтей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу svoboda@svoboda-news.com у форматі „doc“.

АМЕРИКА І СВІТ

Митний союз не приваблює

БІШКЕК. – Понад 100 осіб, представників кількох неурядових організацій Киргизстану, провели акцію протесту проти приєднання країни до Митного союзу під керівництвом Росії. Активісти руху „Киргизстан проти Митного союзу“, партій „Реформа“ і „Демократичний альянс“ зібралися у центрі киргизької столиці і заявили, що приєднання країни до Митного союзу призведе до „обмеження її економічної і політичної незалежности“. Тим часом Прем'єр-міністер Киргизстану Джоомарт Оторбаєв, минулого тижня перебуваючи в Москві, заявив, що „дорожня мапа“ вступу Киргизстану до Митного союзу „практично укладена“ і найближчим часом її схвалять нинішні члени союзу – Росія, Казахстан і Білорусь. *(Бі-Бі-Сі)*

Туреччина вважає Крим українським

ВІДЕНЬ. – Виступаючи 5 травня в австрійській столиці на засіданні Комітету міністрів Ради Европи, Міністер закордонних справ Туреччини Ахмет Давутолглу гостро засудив утиски кримських татар після анексії Криму. У цій його спеціяльній доповіді зокрема йшлося і про заборону на в'їзд до Криму провідникові кримських татар, визнаному в тюркському світі громадському діячеві і політикові Мустафі Джемілєву. Туреччина заявляє про неприйняття російської анексії Криму і продовжує вважати півострів територією України. *(Радіо „Свобода“)*

Зовнішня допомога вже не потрібна

ЛІСАБОН. – Прем'єр-міністер Португалії Пасуш Коелью заявив, що його країна ще до кінця травня вийде з трирічної програми допомоги, в рамках якої вона отримала 78 млрд. евро. Рішення про надання багатомільярдної позики ухвалили у травні 2011 року Европейський союз та Міжнародний валютний фонд. Відтак Португалія виконувала жорсткі вимоги економії, висунуті міжнародними кредиторами. Нині португальський уряд вважає, що вийти з програми допомоги – це „в інтересах Португалії, оскільки країна відновила довіру до себе“. Португалія помітно відновлюється після найгіршої від 1970-их років кризи. У квітні були зафіксовані ознаки впевнености інвесторів в економіці цієї країни. Першою країною еврозони, яка оголосила про так званий „чистий вихід“ з програми міжнародної допомоги, стала у грудні минулого року Ірляндія. *(„Дзеркало тижня“)*

Панама має нового президента

ПАНАМА. – Колишній Прем'єр-міністер країни, провідник опозиції Хуан Карлос Варела, став президентом Панами. За нього віддали голоси 40 відс. виборців. Він випередив найближчого конкурента Хосе Домінґа Аріяса на 8 відс. У Панамі для перемоги у виборах президента необхідно отримати просту більшість голосів виборців. Вибори завжди відбуваються в один тур. Всупереч несподіваній перемозі колишнього прем'єр-міністра, його політична партія отримала лише 11 з 71 місця у Конґресі Панами. *(Бі-Бі-Сі)*

Який день – найщасливіший?

ЛОНДОН. – Британські соціологи визначили найщасливіший момент у житті сучасного европейця. За їхніми даними, він припадає на п'ятницю, 18-ту годину 8 хвилин, повідомила лондонська газета „Daily Telegraph“ 3 травня. „Вершок радости і щасливих передчуттів настає в людини у момент, коли вона залишає в п'ятницю своє робоче місце і думає про те, як проведе майбутні вихідні. При цьому найбільш гостро це почуття серед середньостатистичних жителів Европи на восьмій хвилині після шостої години вечора“, – пише згадана газета, цитуючи керівника досліджень Джуліяна Ґая. На другій позиції рейтингу найщасливіших моментів – суботній ранок. Найгірший настрій европейців припадає, за словами Дж. Ґая, на понеділок, 13 годину 42 хвилини. „Люди в цілому не люблять понеділків, оскільки на цей день припадає основна частина пов'язаних з працею стресів“, – пояснює дослідник. *(„Кореспондент“)*

Революція плюс люстрація

Здивувавши, в найкращому сенсі цього слова, весь світ і поставивши Україну на поріг нового життя, революція на столичному Майдані Незалежности залишиться небезпечно недовершеною, якщо в країні не відбудеться докорінна зміна несправедливої, наскрізь корупційної і байдужої до українських національних інтересів політично-олігархічної системи. Не було б проблеми, якби та потворна система трималася лише на недосконалому законодавстві і хибних державних структурах. Бо це піддається виправленню. Але біда має болючий людський вимір: злочинному режимові, до самого його повалення, запопадливо служили тисячі і десятки тисяч урядовців різних рівнів. І далеко не всі вони позникали з владних крісел, далеко не всі переродилися під впливом Майдану.

Звідси випливає тяжке, але неминуче завдання люстрації – морального очищення суспільства: воно мусить позбутися всіх посадовців, скомпрометованих тісними зв'язками з кримінальною януковичівською „вертикаллю", а передусім тих, котрі своєю діяльністю свідомо шкодили Українській державі. Наприклад, хіба не є диким, що на 23-му році державної незалежности свої позиції все ще зберігає колишня компартійна номенклатура? І дістає заслужені брехнею і підлістю державні пенсії – на відміну від досі невизнаних вояків УПА, котрі жертвували життям за свободу і незалежність України.

Чому ж люстрація на практиці виявляється таким тяжким завданням? Чому воно вдалося в Чехії, Польщі, країнах Прибалтики, а в Україні вже третій місяць тривають безвислідні розмови про це, хоч активісти Майдану ще на початку березня створили Люстраційний комітет на чолі з принциповим і чесним Єгором Соболєвим?

Перша причина – політичне безволля „нової-старої" влади, друга – страшний опір з боку корупційної „ґвардії" у Верховній Раді, яка вперто не бере до розгляду законопроєкти щодо люстрації. Звучать провокативні арґументи: мовляв, радикали хочуть розпочати „полювання на відьом", помсту, переслідування за політично-партійними ознаками тощо. „Реґіонали" і комуністи опираються, кричать, підмінюють поняття, бо – знає кішка, чиє сало з'їла.

Тим часом люстрація не має нічого спільного з переслідуванням. І вона не стосується високопоставлених злодіїв, порушників закону, державних злочинців, колишніх енкаведистів чи каґебістів, викритих московських аґентів – це все об'єкти кримінального кодексу і майбутньої лавиці підсудних. Цьому ж кодексові мають підлягати всі політичні і громадські структури антиукраїнського спрямування. Як це 30 квітня зробив Окружний адміністративний суд Києва, заборонивши діяльність в Україні антиукраїнської партії „Русское єдінство", провідником якої є самопроголошений прем'єр Криму Сергій Аксьонов.

Головним сенсом морально-політичного очищення українського суспільства – заборони займати державні посади чиновникам, скомпрометованим антинаціональною поведінкою або корупційною діяльністю – є повернення довіри української спільноти до влади, визнання її своєю, народною. Саме тому процес люстрації слід розглядати з точки зору особливо важливого національного інтересу. Люстрація є прямим продовженням революції і її логічним завершенням. Успіх цього процесу означатиме, що тяжку спадщину тоталітарного минулого буде в Україні нарешті подолано. Цим Майдан-2014 буде відрізнятися від Майдану-2004, який не привів до якісних суспільних змін, оскільки у своїх гаслах навіть не порушував підставового питання люстрації.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $90.00 на рік, $50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $80.00 на рік, $45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – $40.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"	
Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

Гончарство стало жертвою радянської влади

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – 26 березня в Кіровоградській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Дмитра Чижевського відбулося відкриття виставки історичного гончарства „Цвітне. Гончарство" – спільного проєкту бібліотеки та катедри образотворчого мистецтва та дизайну Педагогічного університету ім. Володимира Винниченка.

Цвітне – село, де гончарством займалися здавна. Наш земляк, історик Олександер Босий стверджує, що наприкінці XIX ст. в Україні було майже 800 гончарних промислів, серед них Цвітне – один з найбільших осередків виробництва полив'яного посуду в Наддніпрянщині.

Своєрідна цвітненська кераміка. (Фото: Лариса Кулинич)

Перед Першою світовою війною у Цвітному мешкали майже 5,000 жителів, діяли 250 гончарних дворів, два гончарні заводи. Майже 80 відс. чоловіків займалися гончарством. Найстаріший династійний гончар Іван Кролик розповідав, що на вечорниці у сусідні села хлопці ходили у навмисно заляпаних глиною штанах. Коли їх питали, чому вони мають такий одяг, вони відповідали: „Ми ж – гончарі!". Це було ознакою майстровитости, працелюбности і достатку.

Але розкуркулення стало для них нищівним ударом, адже ці люди у матеріяльному пляні міцно стояли на ногах, отже, були потенційними ворогами радянської влади. Не дивно, що серед керамічних скульптур з народного життя є й „Поневолена Україна" – двоє селян, запряжених у ярмо.

„Після розкуркулення, – пише О. Босий, – у селі залишилось лише два гончарі. Один – горбатий, другий – німий, тому влада їх не зачепила".

Чому ж так розвинулося тут гончарство? Кажуть, у цих місцях є дуже високоякісна глина, з якої можна виготовляти вироби великі і надзвичайно легкі. Глина залягає на глибині до 20 метрів і добувати її було небезпечно. Але це не спиняло гончарів, які творили горщики, слоїки, тикви (пузаті глечики з тонким горлечком), куманці, барила, глечики, бинчики (з ручкою), миски, сільнички, підхлібники, полумиски, макітри, ринви, баняки, сипанки, кухлі, сільнички, вази, свічники, скульптури, іграшки, черепицю. Усе це дуже тепле, легке, функціональне. Настільки легке, що під час сушіння виробів жінки переносили по п'ять глечиків в одній руці – по одному на кожен палець.

У 1930-их роках у Цвітному організували артіль „Боротьба" і послали майстрів навчатися в Опішню. Тоді впроваджували виключно опішнянський розпис, і це наклало відбиток на традиційний цвітненський розпис, який, однак, не втратив свою самобутність.

У 1995 році у Цвітному працювала спільна етнографічна експедиція Державного музею-заповідника українського гончарства в Опішній та Львівського музею етнографії та художнього промислу. Експедиція дійшла до висновку, що у Цвітному можна відродити промисел, проте нічого досі не було зроблено.

Своєрідність цвітненської кераміки яскраво проявляється в скульптурній анімалістиці. Найвідоміші роботи Агея Койди та Василя Кучеренка – леви, баранці, півні, індики, свиня з десятком поросят. Частина з них представлені на виставці. Якщо говорити про давні традиції, пов'язані з керамікою, то у селі була й така: на весіллі молода могла дивитись на гостей тільки через круглий отвір куманця-півника, який стояв

(Закінчення на стор. 7)

Посуд останнього випалу так і залишився в цеху. (Фото: Володимир Нагірний)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Прости нам, Тарасе!

Під таким заголовком 13 квітня „Український тижневик" надрукував статтю відомого вашінґтонського журналіста Яра Бігуна про жалюгідний стан пам'ятника Тарасові Шевченкові в американській столиці. Свою розповідь автор ілюструє фотографіями, які наочно показують ветхі, покришені бетонні панелі, якими вимощена велика площа перед постаментом, недіючий, засмічений фонтан, сходи, що розпадаються. Крім того – і що чи не найголовніше – напис на лицевому фасаді і всі тексти, викарбувані на трьох інших мармурових стінах пам'ятника, вже майже зовсім стерті часом і нерозбірливі для відвідувача чи перехожого.

За належне утримання пам'ятників у Вашінґтоні відповідає федеральна Служба національних парків (National Parks Service), яка постійно нарікає на брак фондів. Проте, як інформує Я. Бігун, ця служба пообіцяла Посольству України, що цієї весни площа навколо пам'ятника Т. Шевченкові буде приведена до ладу.

А як бути з оновленням стертих часом написів і текстів на самому пам'ятнику?

Фінансовий сектор українсько-американського суспільства, згромаджений у Централі українських кооператив Америки (ЦУКА), завжди був першим у підтриманні важливих громадських проєктів. 50 років тому українські кредитові спілки своїми щедрими пожертвами допомогли встановити пам'ятник Т. Шевченкові у столиці США, що його у спекотливу неділю 27 червня 1964 року відкрив 34-ий Президент США Двайт Айзенгавер за участи понад 100 тис. людей.

До відзначення 50-ліття цієї історичної події залишилися лічені тижні. Єдині, хто може знайти вихід з скрутного становища в такому короткому терміні – це українські кредитові спілки, які мають фінансові засоби, щоб спільним, шляхетним зусиллям покрити витрати на реставрування всіх написів на пам'ятнику Т. Шевченкові у рік 200-ліття з дня його народження.

Роман Ференцевич,
Александрія, Вірджінія

Як інформував Яро Бігун, на занедбання пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні ще у жовтні 1980 року звертала увагу письменниця Оксана Соловей:

„Автобус завернув за ріг, і пожадливий зір спочатку увібрав цілість: зелень кущів, розсип жовтого листу. Пам'ятник. Потім вирізнив постать, затримався на мить, голублячи, слизнув по постаменту і прикипів. Напис не читається. Навіть при соняшному світлі сірі літери на сірому тлі губилися. Треба наперед знати ймення, щоб розшифрувати його за пару секунд, на які водій авта може відірвати погляд від дороги. Тисячі авт кожного дня проминають пам'ятник, та бронзовий чоловік лишається для проїжджих анонімом.

Виходимо з автобуса і пішки вертаємося „до Тарасика", як пестливо говорить моя супутниця. Тепер можна уважніше розглянути довкілля. Приналежна до пам'ятника площа виглядає занедбано. Кущі живоплоту не підрізано, не підрівняно, листя не зібрано, басейн давно не діючого (чому?) водограю перетворено на смітник. Сьогодні хоч пляшок у траві не видно. А то мої знайомі, що були у Вашінґтоні навесні, визбирували й виносили за огорожу порожню тару з-під напоїв. Комусь було весело, а комусь сумно. Щось треба робити!

Дух запустіння торкнувся не тільки садочка. Широкі цементові площини-сходинки, що підводять до пам'ятника, почали кришитися. Ліворуч з-під другої сходинки вивалилося кілька бічних плиток і верхній настил вищербився. Ще не дуже, але без підпори руйнування піде швидко. Впалі плитки тут і лежать, не спіткніться. Праворуч теж є щербина в настилі, хоч бічні плитки там ще тримаються. Світлосірі ґранітні сходи навколо постаменту позаливано чимось темним. Потворні великі плями розповзлися на всі боки, зіяють на кожному східцеві. Вони викликають гидливе враження бруду, неохайности. Плями ті – випадкові чи ні – навряд чи вдасться й відмити: ґраніт східців не полірований і фарбник міг просочитись глибоко в камінь. Мене пік сором. Щось треба робити!

І нарешті – постамент. Написи на бічних площинах тяжко читати, навіть підійшовши впритул. Чи то за 16 років погода зробила своє, чи глибина різьби виявилась недостатньою, чи взагалі контраст між шліфованою й нешліфованою поверхнею ґраніту

(Закінчення на стор. 17)

Вищерблені плитки біля пам'ятника Тарасу Шевченкові у Вашінґтоні. (Фото: Яро Бігун)

А білий світ мовчить

В Україні триває друга фаза злочинного задуму Президента Росії Володимира Путіна про референдуми і поділ України. На сході терористи захоплюють державні будівлі, безбожні вихованці КҐБ з наганами в одній руці і бюлетенями в другій ходять по хатах і вимагають голосувати за референдуми. Біднякам російського походження дають по кілька гривень, а українцям погрожують розправами.

Наші люди телефонують про те, що не мають вибору – треба коритися, бо вб'ють. А білий світ мовчить, хоча саме час виявити усю брехню терористів про референдуми в Україні.

В минулому той самий В. Путін, перебуваючи в східній Німеччині разом з іншими аґентами органів безпеки СРСР, так залякав німців, що вони наввипередки запевняли своїх західних земляків, що живуть краще від них. Коли б сказали інакше, то потрапили б за ґрати.

Михайло Феш,
Тусон, Арізона

Гончарство стало...

(Закінчення зі стор. 6)

перед нею.

До середини XX ст. у Цвітному неофіційно існувало кустарне виробництво. Кустарів обкладали дуже великими податками, аби працювали вони лише під контролею, але по дворах було багато горнів, і вдома продовжували гончарювати, ховаючись, скоріше для задоволення власних потреб та приробітку. Таке виробництво вже не мало масового характеру. Але майстри залишались вірними давнім традиціям і самобутньому оздобленню посуду.

Під час німецької окупації у Цвітному не припинялося гончарне виробництво. За радянського часу діяв сільський цех, підпорядкований Світловодському заводові художнього скла. У цеху виготовляли стандартні вироби, але хоч таким чином промисел жив. У кінці 1980-их років приміщення було приватизоване, обладнання продане, копальні закриті. Посуд останнього випалу так і залишився в цеху напризволяще. Зараз лише де-не-де біля покинутих хат видніються розвалені горна.

Раніше у Цвітному працювали десятки самобутніх майстрів і династій. У згаданому альбомі-каталозі виставки є 79 прізвищ гончарів і малювальниць, які у різний час працювали у селі. Очевидно, цей список неповний, бо відновити всі імена уже практично неможливо.

„Зараз, – розповідає організаторка виставки науковець Лариса Кулинич, – коли ми по крихтах збираємо інформацію про місцеве гончарство, важко й уявити, що не так давно у Цвітному виробляли стільки посуду, що вагонами відправляли його з сусідньої станції Цибулеве на продаж в Одесу та інші міста".

Сьогодні керамічні вироби Цвітного залишились у приватних колекціях та музеях, зокрема у Російському етнографічному музеї в Санкт-Петербурзі.

Практично у наш час зникло велике, неповторне, самобутнє явище українського мистецького світу.

Майбутні провідники СУМ зустрілися у Вашінґтоні

Марія Поліщук

ВАШІНҐТОН. – 5-6 квітня у приміщенні Посольства України відбувся провідницький семінар Спілки Української Молоді (СУМ). Для участи в ньому Комітет семінару відібрав 13 юнаків та юначок з семи осередків: Діяну Середюк з Бафало (Ню-Йорк), Мар'яну Пилипів з Випані (Ню-Джерзі), Александра Гумена та Александера Зелеза з Гартфорду (Конектикат), Оксану Бігун та Станіслава Шеремету з Ґошена (Ню-Йорк), Дану Бартків з Джерзі-Сіти (Ню-Джерзі), Юрія Василишина та Андрія Шемечка з Клівленду, Ксеню Вітович та Наталію Гриців з Ню-Йорку.

Голова Крайової управи СУМ Андрій Бігун відкрив семінар, привітав учасників та закликав присутніх вшанувати пам'ять загиблих на „Небесної сотні" хвилиною мовчанки.

Відбулася офіційна зустріч сумівців з Послом України в США Олександром Моциком та першим секретарем Орестою Старак. О. Моцик проаналізував складну політичну ситуацію в Україні, звернув увагу на дружню підтримку уряду США та місію Посольства України в США. Дискусія з послом у форматі питання-відповідь засвідчила широку обізнаність та небайдужість молодих сумівців до подій в Україні.

Учасники семінару під час зустрічі з Послом України Олександром Моциком.

Програма семінару була насиченою, пізнавальною та корисною для розкриття провідницьких рис юних сумівців. Голова світової виховної ради Неля Лавриненко з України провела ряд інтерактивних ігор для знайомства та налагодження взаємин між учасниками. Подальші вправи зосереджували увагу на основних рисах провідника та ефективності команди.

Голова Крайової виховної ради Марія Поліщук провела сесію „Що є СУМ?" Проаналізувавши діяльність організації та поділившись власним досвідом, М. Поліщук зупинилася на важливості формування світогляду юнацтва. Досягнення основної мети СУМ – виховання української молоді у християнському та національно-патріотичному дусі задля добра України – полягає не тільки в участі юнацтва в заходах СУМ, а найголовніше, в провідництві, в особистому рості в рядах СУМ, в діяльності управ осередків, референтур дружинників та Крайової управи СУМ.

Марійка Дрозд у сесії „Хто і що презентує організацію" звернула увагу на важливості як зовнішнього вигляду так і загально-прийнятих правил поведінки молодої особи в сучасному суспільстві.

Юнацтво мало цікаву культурну програму. Учасники семінару зібралися біля пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні, щоб відзначити 200-річчя від дня його народження, відвідали Український греко-католицький собор Пресвятої Родини, фестиваль цвітіння сакури.

Крайова управа СУМ щиро подякувала Посольству України в США, Комітетові з організації семінару, викладачам, інструкторам та всім учасникам за допомогу в його проведенні.

Марія Поліщук – голова Крайової виховної ради СУМ в Америці.

Вітаємо студентів – стипендіятів УНСоюзу 2013-2014 навчального року!

$2,000

Roman Krywulych (UNA Branch 266) is a student at Lehigh University.

$1,000

Nadiya Pavlishyn (UNA Branch 130) is a student at Stonybrook University.

$750

Larysa Droczak (UNA Branch 283) is a student at Rutgers University.

$500

Andrea Zelez (UNA Branch 277) is a student at Bryan University.

Марійка Дрич

Теперішній 2014 рік є ювілейним для Українського Народного Союзу. 22 лютого виповнилося 120 років від дня його заснування. Утворений в далекому 1894 році на основі об'єднання десяти відділів, на сьогоднішній день УНСоюз є однією з найстарших Українських організацій на теренах Північної Америки.

Будучи неприбутковою братською установою, Український Народний Союз ніколи не шкодував фондів на важливі громадські цілі, завжди був і надалі залишається організатором і спонзором численних культурних, навчальних, спортивно-оздоровчих і релігійних програм.

За роки свого існування УНСоюз видав майже 2 млн. дол. на стипендії і нагороди для студіюючої молоді.

Стипендійна комісія УНСоюзу в цьому навчальному році призначила стипендії і нагороди 57 студентам, членам УНСоюзу. Це становило загальну суму 13,175 дол., з яких 4,250 дол. було виділено на спеціяльні стипендії. Спеціяльні стипендії, що дають право на вищу фінансову допомогу від УНСоюзу, стипендійна комісія призначає з огляду на академічні осяги, активну участь в житті української громади та фінансові потреби студента.

Найвищу нагороду, стипендію Йосипа і Дори Ґаландюків в сумі 2,000 дол., отримав Роман Кривулич, член 266-го Відділу УНСоюзу, відмінний студент факультету промислової інженерії при Lehigh University.

Свою активну участь у житті української громади Роман розпочав у п'ятирічному віці, коли вперше переступив поріг української школи ім. Лесі Українки, що у Випані, Ню-Джерзі. Успішно закінчив її і на відмінно склав матуру у 2010 році. З восьми років брав участь в ансамблі українського танцю „Іскра". Також танцював в ансамблі „Барвінок", з яким у 2008 році побував на міжнародному конкурсі українського танцю у Львові. На теперішній час є учасником танцювальних ансамблів „Сизокрилі" і „Юність". Як активний пластун брав участь у пластових таборах на „Вовчій Тропі", тенісних і танцювальних таборах на Союзівці.

Цього літа Роман плянує знову відвідати Львів, де братиме участь у програмі Українського Католицького Університету з вивчення української мови і культури.

Стипендію д-рів Марії та Дмитра Яросевичів в сумі 1,000 дол. було призначено Надії Павлишин, членкині 130-го Відділу УНСоюзу, відмінній студентці факультету прикладної математики і статистики при Stony Brook University.

Хто з нас не чув дуету сестер Павлишиних або „Дві Сестрички", як їх ще називають? Надія – одна з них. Вона приїхала до Америки разом з батьками ще маленькою, закінчивши в Україні лише першу клясу. Оселившись в Ню-Йорку, навчалася в Українській школі св. Юра, де разом з молодшою сестрою почала співати. На сьогоднішній день дует сестер Павлишиних брав участь у більше ніж 450 концертах на території України, Канади і Америки, записав три власних альбоми пісень українською мовою, нагороджений багатьма грамотами і медалями, включаючи нагороду від Папи Римського Бенедикта XVI.

Поєднання музики і математики здаються дивними на перший погляд. Але Надія, вибравши професію біостатиста, успішно вчиться в університеті і продовжує пропаґувати українську музику і культуру на американській землі.

Стипендію Йосифа Волка, у сумі 750 дол., отримала Лариса Дрочак, членкиня 283-го Відділу УНСоюзу, відмінна студентка Rutgers University. Як і всі діти імігрантів, вихідців з України, українську мову і культуру Лариса увібрала, як то кажуть, з молоком матері. Виростала в сім'ї, де шанували і дотримувались українських традицій. Навчалася в суботній українській школі, була активною учасницею сумівських і танцювальних таборів. Вступивши до Rutgers University, відразу стала членом Українського Студентського Клюбу та Української волейбольної команди при університеті.

Стипендію Блакстону, засновану Корпорацією Українського Народного Дому у Блакстоні, Масачусетс, у сумі 500 дол., одержала Андрея Зелез, членкиня 277-го Відділу УНСоюзу, відмінна студентка Bryant University.

Андрея змалку брала активну участь в житті української громади. Вчилася і успішно склала матуру в українській школі. Від 10-річного віку була учасницею гуртка українського танцю. Активно виступала у щорічних спортових змаганнях сумівських „Злетів", де неодноразово завойовувала перші місця. Працювала виховником Спортового табору. З чотирьох років є членом Спілки Української Молоді.

Решта 53 студенти, члени УНСоюзу, отримали звичайні нагороди. Суми звичайних нагород залежать від року студій і були розподілені в такий спосіб: 10 аплікантів першого року навчання в коледжі чи університеті отримали по 125 дол., 13 нагород по 150 дол. було уділено студентам другого року навчання, 11 нагород по 175 дол. – студентам третього року і 19 нагород по 200 дол. – студентам останнього курсу університету чи коледжу.

Український Народний Союз щиро вітає всіх переможців цьогорічного стипендійного конкурсу! Бажаємо вам наснаги і великих успіхів у майбутньому!

Не кожна братська установа може похвалитися таким довголіттям, як Український Народний Союз. Цим ми завдячуємо вам, нашим активним членам. Успіх Українського Народного Союзу як братської і страхової організації залежить від членства. Тому свою надію ми покладаємо на вас, молоде покоління. Ми заохочуємо вас підтримувати УНСоюз через придбання різноманітних видів страхування, які УНСоюз пропонує; передплачувати тижневики „Свободи" і „The Ukrainian Weekly", які УНСоюз видає, а також відвідувати нашу чудову Союзівку, власником якої є УНСоюз. Будучи членами УНСоюзу, ви зможете скористатися всіма братськими привілеями, які надає УНСоюз і внести свій вагомий вклад у збереження української культури та спадщини.

Докладнішу інформацію про Український Народний Союз можете одержати на нашій інтернет-сторінці www.ukrainiannationalassociation.org або за телефоном 800-253-9862.

$200

Yuri Balaban
(UNA Branch 401) is a student at the University of Toronto.

Laryssa Boyko
(UNA Branch 161) is a student at the Catholic University of America.

Cassidy Conroy
(UNA Branch 242) is a student at Wilkes University.

Christopher Demczar
(UNA Branch 13) is a student at Rochester Institute of Technology.

Angela DeSantis
(UNA Branch 230) is a student at Case Western Reserve University.

$200

Taissa Hamulak
(UNA Branch 37) is a student at Rutgers University.

Julianna Hanas
(UNA Branch 327) is a student at Towson University.

Stephen Hryshchyshyn
(UNA Branch 83) is a student at Texas A&M University.

Marianna Kozak
(UNA Branch 83) is a student at New York University.

Joseph Kozak
(UNA Branch 83) is a student at the University of Pittsburgh.

Andrew Lazirko
(UNA Branch 269) is a student at William Paterson University.

$200

Ivanka Lazirko-Farrell
(UNA Branch 269) is a student at George Washington University.

Orest Michel
(UNA Branch 42) is a student at the New Jersey Institute of Technology.

Andrew Mikhalyuk
(UNA Branch 277) is a student at the University of Connecticut.

Anna Solomeya Pylypiw
(UNA Branch 269) is a student at Rutgers University.

Daniel Reft
(UNA Branch 120) is a student at The Ohio State University.

Andrew Salamak
(UNA Branch 242) is a student at Penn State University.

$200

Aleksandra Teper
(UNA Branch 206) is a student at the University of Massachusetts.

Alicia Zagwoski
(UNA Branch 288) is a student at Towson University.

$175

Andriy Balaban
(UNA Branch 401) is a student at York University.

Megan Ben
(UNA Branch 230) is a student at Heidelberg University.

Raphael Guida
(UNA Branch 234) is a student at Manhattan College.

Alexander Kobryn
(UNA Branch 130) is a student at Mercy College.

$175

Grace Kobryn
(UNA Branch 130) is a student at the State University of New York.

Mariya Kobylnyak
(UNA Branch 283) is a student at Cayuga Community College.

Katherine Kopystanski
(UNA Branch 360) is a student at Ithaca College.

Adrianna Krul
(UNA Branch 15) is a student at Montclair State University.

Andrew Kuchta
(UNA Branch 368) is a student at the University of Texas.

Erin Niedzwiecki
(UNA Branch 372) is a student at Rowan University.

$175

Andriy Vasiyschouk
(UNA Branch 269) is a student at the New Jersey Institute of Technology.

$150

Nicholas Demczar
(UNA Branch 13) is a student at the University of New Haven.

Andrew Drozd
(UNA Branch 240) is a student at The Ohio State University.

Roman Kowalchuk
(UNA Branch 367) is a student at Duke University.

Irena Mikhalyuk
(UNA Branch 277) is a student at the University of Connecticut.

Paul Monks
(UNA Branch 67) is a student at Western Connecticut State University.

$150

Aleksandra Nagurney
(UNA Branch 777) is a student at Lafayette College.

Lynn Nemeth
(UNA Branch 83) is a student at Philadelphia University.

Nataliya Pavlishyn
(UNA Branch 130) is a student at Hunter College.

Ivanna Peleschuk
(UNA Branch 59) is a student at DePaul University.

Paul Senica
(UNA Branch 130) is a student at Manhattan College.

Allison Sweeney
(UNA Branch 42) is a student at Georgetown University.

$150

Alexander Syzonenko
(UNA Branch 76) is a student at Rutgers University.

Andrei Tabachouk
(UNA Branch 269) is a student at Rutgers University.

$125

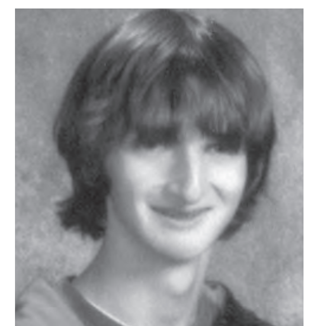
Michaela Charlton
(UNA Branch 112) is a student at the University of Tampa.

Peter Chudolij
(UNA Branch 42) is a student at Rutgers University.

Jessica Demczar
(UNA Branch 13) is a student at Ithaca College.

Daniel H. Harper
(UNA Branch 247) is a student at the University of Oklahoma.

$125

Carly Rose Hawrylko
(UNA Branch 25) is a student at Montclair State University.

Tatiana Matejko-Lima
(UNA Branch 234) is a student at Marymount Manhattan College.

Taissa Michel
(UNA Branch 42) is a student at Rowan University.

$125

Darby Pochtar
(UNA Branch 42) is a student at the University of Rhode Island.

Lesia Sisung
(UNA Branch 13) is a student at Sacred Heart University.

Anastasia Vandermark
(UNA Branch 137) is a student at Kansas State University.

Українські вчені...

(Продовження зі стор. 1)

Олександер Боронь

Михайло Назаренко

Віталій Чернецький

У програмі симпозіюму 28 березня прочитано доповіді: „Рання проза Пантелеймона Куліша і повісті Тараса Шевченка: компаративний аспект" (Олександер Боронь, Інститут літератури НАН України), „Фолькльорний образ Шевченка: типологія та паралелі" (Михайло Назаренко, Київський національний університет ім. Т. Шевченка), „Символи і образ Шевченка на Евромайдані", а 29 березня – „Тарас Шевченко і народницька концепція культури" (Тамара Гундорова, Інститут літератури НАН України), „Творчість Шевченка в контексті світового антиколоніяльного спротиву" (Віталій Чернецький, Стейтовий університет Канзасу), „Note 19 in Taras Shevchenko's Haidamaky" (Роман Коропецький, Каліфорнійський університет), „Reflections of Young Europe's Political Thought in the poetry of Shevchenko" (Анна Процик, університет міста Ню-Йорк), „Taras Shevchenko: The National Poet Revisited" (Григорій Грабович, Гарвардський університет).

Під час відкриття симпозіюму звучали слова привітання до учасників, зокрема зачитано святкову адресу директора Інституту літератури НАН України Миколи Жулинського. У вступному слові Г. Грабович підсумував результати п'ятирічної праці НТШ-А для гідного відзначення 200-річного ювілею, згадав про плановані та реальні формати нинішніх ювілейних ослав і в Україні, і в інших частинах світу, наголосив на величезному світовому резонансі жертовного подвигу бійців „Небесної сотні" та лютневих революційних подій у Києві й інших містах України.

Протягом двох днів перебігу наукових читань що найбільше запам'яталося? Говорячи про типологічні збіги у ранній прозі П. Куліша та повістях Т. Шевченка, О. Боронь показав, що пошуки обох мистців на зорі становлення української художньої прози відбувалися в одному річищі і з використанням схожих композиційних та літературних засобів. На думку доповідача, важливою особливістю творів Т. Шевченка є відхід від побутово-етнографічного типу прози, хоча в розвитку художніх засобів він спирався не так на Кулішеву прозу 1840-их років, як на виразово-значеннєві осягнення Євгена Гребінки та Григорія Квітки.

Разом з тим доповідач виокремив і спільні мотиви кулішевої та шевченкової прози, і передусім – спорідненість у сприйнятті вітчизняної історії, про що свідчать перегуки між історичними романами П. Куліша, з одного боку, та Шевченковою повістю „Варнак", з іншого. О. Боронь підвів слухачів до висновку: Т. Шевченко не міг не враховувати досвід П. Куліша, і це допомогло йому виробити оригінальну художньо-естетичну систему у прозі.

М. Назаренко зупинився на особливостях виникнення та поширення фолкльорних переказів про те, яким був Т. Шевченко у житті, особливо про його незвичайні можливості як народного захисника та месника. „Шевченко – це віщун, Шевченко – це пророк і святий герой": такими переконаннями насичений фолкльорний образ Т. Шевченка, – ствердив доповідач. У другій половині XIX – початку XX ст. серед простого народу багато говориться про чудесне народження Т. Шевченка, він порівнюється з козаком-характерником, що не тільки звільнив селян, а й далі справедливо наділить їх землею.

Також поширені були переконання, що у могилі Т. Шевченка його тіла давно немає, що він на третій день воскрес, натомість у землі заховано гайдамацькі скарби, свячені ножі тощо. Базовий міт про повернення Шевченка має аналогії у слов'янському фолкльорі. Проте у фолкльорних переказах інших народів здебільшого повертається володар, цар, а тут повертається людина з народу, яка стала сакральною для своєї культури.

Двохсотлітній ювілей Т. Шевченка відзначається на тлі драматичних політичних подій, які в ці дні переживає наша країна, – наголосив у своїй доповіді О. Федорук. Звичні офіціозні церемонії не мають жодного значення проти самої присутности неначе живого Т. Шевченка на революційному Майдані, і це є найліпшим, яким тільки можна собі уявити, публічним пошануванням поета. На думку доповідача, шевченківська символіка на Майдані належить до тих культових мотивів, які традиційно сусідять з процесами становлення етнонаціонального типу українця та модерної української нації.

Увесь Майдан відбувався під знаком Т. Шевченка, і на доказ цього О. Федорук відтворив на екрані багато світлин революційної наочної аґітації на Майдані. Доповідач згадував про багатьох героїв Майдану, насамперед про участь полеглого в бою Сергія Нігояна у рамках кінопроєкту Сергія Проскурні „Наш Шевченко". Присутнім показано листівку „Духовний гетьман Майдану – Тарас Шевченко", яка була розклеєна по всьому Майдану в лютому цього року, а також багато інших ілюстрацій з творів та епізодів життя незламного поета.

На думку Т. Гундорової, різні уявлення про народність поета складаються ще за життя Т. Шевченка: Микола Костомаров говорить про субстанційну народність Т. Шевченка, коли ідеальним читачем його творів є увесь український народ. П. Куліш говорить натомість про селян та хуторян як основних реципієнтів-читачів творчости Т. Шевченка і при цьому висуває ідею про поета як простонародного, або „мужичого поета". Ще за життя Кобзаря, хоча й на марґінесах, складається також уявлення про Т. Шевченка як представника „середньої культури", призначеної для демократичної і різночинської освіченої публіки, дрібних дворян, міщан та освічених селян.

Зокрема у доповіді йшлося про розвінчування Михайлом Драгомановим тези про „мужичого поета", з одного боку, та критику Борисом Грінченком тези про „сільських читачів" як неявних читачів творів Т. Шевченка, з другого боку. І хоча М. Драгоманов і Б. Грінченко мали протилежні погляди на шляхи розвитку модерної української культури, обидва критики сходилися у постромантичну добу в тому, що Т. Шевченко є передусім творчою індивідуальністю, а не втіленням абстрактного „народного духу".

Т. Шевченко в числі інших великих гуманістів є першопроходцем, піонером ідей, що надихають людство на шляху здійснення ідеалів добра і справедливости – наголосив у своїй доповіді В. Чернецький. У цьому сенсі доповідач відзначив вплив, зроблений на модерне шевченкознавство публікаціями Г. Грабовича, особливо його монографією „Шевченко, якого не знаємо". Т. Шевченко серед перших виступив речником ідеї антиколоніяльної солідарности поневолених народів світу, і особливо велика роля у цьому належить поемі „Кавказ".

В. Чернецький розвинув думку про те, що речник колонізованої культури є людиною духовно багатою за самим означенням, адже, крім знання панівної культури, доглибинно знає і розвиває також культуру опору поневоленого соціюму. У подальшому викладі В. Чернецький зупинився на обставинах формування Т. Шевченком культу спротиву панівній культурі у його петербурзький період, відомий під умовною назвою „Три літа", становлення поета як першого національно освіченого українського інтелектуала, якому Україна відкрилася саме як „уявна спільнот". Про це промовисто свідчить гроно написаних ним у цей час творів, передусім „Кавказ", „Сон", „Великий льох", „Посланіє" тощо. На думку доповідача, усі ці твори, надто „Кавказ", у яких поет промовляє не так до етнічної спільноти, як до громадянської нації, навертають до усвідомлення конечности антиколоніяльної боротьби, і це усвідомлення знайшло нове трагічне втілення на Майдані в момент загибелі С. Нігояна.

У цьому контексті В. Чернецький сказав і про загибель шевченкового друга Якова де Бальмена та нагадав особливості життєпису останнього. Велике значення для формування всеукраїнського світовідчуття Т. Шевченка та утвердження в антиколоніяльних поглядах мала участь поета у реалізації відомого проєкту „Мальовнича Україна", і поряд з цим відбувається також і його ознайомлення з панславістськими ідеями тогочасних слов'янських просвітителів, – торкнувся цих обставин творчого розвитку поета доповідач. У подобі царської Росії „Миколи Палкіна" Україна мала жорстокого колонізатора, якого не можна порівняти з колонізаторськими практиками Франції чи Британської імперії. Історія Російської імперії повторюється знову й знову, неначе та платівка, яка ходить по колу і яка й нині несе великі небезпеки не тільки для України, але й для усього людства, – таким був підсумок дослідження В. Чернецького.

Доповіді у подальшому перебігу конференції прозвучали англійською мовою. Р. Коропецький детально проаналізував „припис ч. 19", себто одну з тих приміток, які Т. Шевченко долучив до основного тексту поеми „Гайдамаки". Дослідник нагадав, що, крім віршованої передмови, прозової „по мові – передмови", звернення до „панів субскрибентів" (передплатників, чи радше спонсорів у сучасному розумінні), перші два видання поеми „Гайдамаки" (за 1841 та 1844 роки) містили частину з 23 „приписами". Ці примітки вже були предметом дослідження у працях Г. Грабовича (зокрема у нещодавно виданій ним новій монографії про поему „Гайдамаки"), а також значно давніше – Бориса Навроцького та Івана Шпиковського.

А. Процик проаналізувала впливи „Молодої Европи" – революційної націоналістичної організації, утвореної у Швайцарії у 1834 році – на світоглядні принципи членів Кирило-Методіївського Братства. Не оминувши увагою найперші дослідження „Молодої Европи", доповідачка показала, як головні ідеї політичної програми цієї організації проникли до імперської Росії, а згодом знайшли відлуння в поезії Т. Шевченка. Провідники „Молодої Европи", зокрема її провідник Джузеппе Мадзіні дбали про розголошення своїх ідей на польських землях у складі Російської імперії. Як ствердила А. Процик, Т. Шевченко правдоподібно контактувався у Петербурзі з польськими інтелектуалами, близькими до „Молодої Европи".

Цілком вірогідно, – припустила вона, – що саме завдяки цим контактам Тарас Шевченко на момент приїзду до Києва був світоглядно готовий приєднатися до Кирило-Методіївського Братства. Зображуючи Яна Гуса як взірець для наслідування іншими слов'янськими просвітителями, Т. Шевченко таким чином артикулює слов'янофільські ідеї, пов'язані з думкою про вільну асоціяцію рівних націй на основі християнської ідеалу братерської любови. Саме ця концепція і становить наріжний камінь ідеології „Молодої Европи".

Г. Грабович розгорнув перед слухачами рясне гроно спостережень стосовно подій, обставин та впливів, які супроводжували Т. Шевченка на тих етапах його життя, коли він посутньо формувався як поет по-справжньому національний. Поняття „національний поет" існує не в усіх народів та літературах, – ствердив доповідач і пояснив причини відсутности подібного одно-

(Закінчення на стор. 14)

Прапори на гуртожитках юридичної академії

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – У вікнах гуртожитків Національного університету „Одеська юридична академія", де ректором є народний депутат-регіонал, запеклий українофоб Сергій Ківалов, 9 квітня з'явилися прапори України.

Громадський сектор Евромайдану вважає, що цю акцію майбутні правознавці здійснили на знак протесту проти свого ректора.

У ці дні вони вимагають від влади і правоохоронних органів притягнути до кримінальної відповідальности не лише місцевих сепаратистів Олексія Албу, Олександра Орлова, Григорія та Єгора Кваснюків, а й С. Ківалова, який є постійним спонзором „антимайдану".

Прапори у вікнах гуртожитку Юридичної академії.

Малює на знак протесту

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – Виклик Володимирові Путінові, що захопив український Крим, кинув 24-річний одеський художник Святослав Лаврусенко, випускник Вищого художнього училища ім. Митрофана Грекова.

Він намалював серію ґрафіті на стіні у районі Великого Фонтану, зобразивши на ньому сатиру на В. Путіна. Раніше він зобразив катів з „Беркуту" і їхню безневинну жертву.

Малюнок того ж дня комунальники за наказом місцевої влади зафарбували, але поруч з'явилося нове ґрафіті „Беркут" проти киян". Художник не спинився навіть тоді, коли йому стали погрожувати розправою.

Святослав Лаврусенко. (Фото: vk.com/svlavrusenko)

Новини з України можна слухати по мобільному телефону

11 березня три провідні компанії радіомовлення України оголосили про свої партнерські взаємини з компанією „AudioNow", яка є провідним провайдером послуги „Задзвони й слухай", з метою поширення засягу своїх програм для української діяспори. „Espreso.tv" і „UkrStream.tv", що знаходяться у Києві, та Радіо „Свобода" відтепер пропонують цілодобові щоденні репортажі і поточні новини по мобільному телефону на території США та Великобританії.

Радіо „Свобода" тепер можна слухати по будь-якому мобільному телефону у США, задзвонивши на число 415-638-5770, а у Великобританії – на число 033-00-10-2660. Дзвінок безкоштовний, за винятком мобільних хвилин. Вартість передання даних на мобільні пристрої зростає, проте технологія „Задзвони й слухай" постає одним з найдешевших способів, яким слухачі можуть зв'язатися з своїми улюбленими компаніями та організаціями радіомовлення.

Радіо „Свобода", засноване у 1954 році, є найпопулярнішою і найнадійнішою в Україні міжнародною компанією радіомовлення.

„UkrStream.tv" створили з початком революції як незалежне джерело новин професійні журналісти в Україні, які вбачають потребу у неупереджених репортажах. „UkrStream.tv" тепер можна слухати по мобільному телефону в США за числом 712-432-7880, а у Великобританії – 033-00-10-2733.

„Espreso.tv" засновано в 2013 році як приватний телеканал з України. Його можна слухати по мобільному телефону у США за числом 712-432-9775, а у Великобританії – 033-00-10-4105.

Компанія „AudioNow", яка діє у Вашінґтоні, є провідною плятформою технології „Задзвони й слухай" в цілому світі. Вона має понад 1,400 партнерів з радіомовлення, включаючи ООН, Бі-Бі-Сі, „Голос Америки" та інші компанії. Запрошуємо відвідати сайт www.audionow.com, аби дізнатися більше і зареєструватися як компанія радіомовлення. За додатковою інформацією про „AudioNow" можна звертатися до Джорджа Серната за адресою: george.cernat@audionow.com .

Александра Мов,
директор компанії „AudioNow"
з стратегічного партнерства

Для найкращого інформування

Посольство України у США відкрило україномовну сторінку „Твіттер" (https://twitter.com/UkrEmbassyUSukr) на додаток до відкритої минулого року англомовної версії (@UkrEmbassyUSA).

Державний департамент США з метою надання правдивої інформації російськомовній авдиторії про події в Україні, зокрема у Криму, започаткував сторінку „Твіттер" російською мовою (@UkrProgress).

Запрошуємо відвідати обидві сторінки і використовувати розміщені на них матеріяли.

Посольство України у США

Українські вчені...

(Закінчення зі стор. 13)

значного символу в літературах таких країн, як Америка чи Франція, де, на його переконання, роля національних духовних взірців припадає передусім на діячів політичних. Національними поетами не народжуються, національні поети радше витворюються з постатей тих чи інших мистців слова силами уяви читацького загалу, активної суспільної верстви, уяви чи то сучасників, чи то пізніших поколінь, – розвинув свою тезу Г. Грабович, додавши, що поняття „національний поет" особливо поширене серед слов'янських народів.

Сказане доповідач проілюстрував на прикладі творчости Адама Міцкевича („Пан Тадеуш", „Дзяди"), Олександра Пушкіна („Борис Ґодунов"), Тараса Шевченка („Гайдамаки"). Шевченкова муза постала з ранніх творів Кобзаря („Причинна", „Катерина", „Перебендя"), його поетичне кредо органічно пов'язане з історичними, психологічними та культурними стереотипами.

Подальше становлення поета відбувалося з усвідомленням своєї місії, з опертям на попередників, про що свідчать твори „До Основ'яненка", „На вічну пам'ять Котляревському", „Гоголю". У „Гайдамаках" Т. Шевченко формує своє бачення історичного минулого, своє місце в його сприйнятті, а заразом формує і свого читача. Далі у доповіді розглянуто окремі твори Т. Шевченка та фраґменти з них, які стають дедалі актуальнішими своїм змістом. Такі поеми, як „Гайдамаки", „Великий льох" набувають особливої ваги під сучасну пору.

„Серце болить, а розказувать треба", – нагадав Г. Грабович слова Т. Шевченка і зупинився на екскурсах поета в трагічні сторінки української історії. Украй цікавим і зворушливим є те, що під час повернення Т. Шевченка з заслання, коли широко відомі були тільки перші видання його творів (усе інше не було ще й опубліковане), він уже сприймався як національний поет і пророк. Навіть серед тогочасних польських шанувальників поета, знайшовся читач, який, пишучи йому посвяту, звернувся до Шевченка як до „swiętego narodowego wieszcza-męczennika Małejrosji", – проілюстрував цю важливу думку Г. Грабович.

Пресова група НТШ-А

НОВИНИ КИЇВСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА „СМОЛОСКИП“

Визначені лавреати 2014 року

Любов Багацька

Видавництво „Смолоскип“ оголосило результати 21-го літературного конкурсу українських авторів, яким ще не виповнилося 28 років, і 25 квітня вручило нагороди у столичній книгарні „Є“. Вступне слово про конкурс виголосив директор видавництва і голова журі конкурсу Ростислав Семків. Письменник Олег Коцарев разом з Вано Крюґером вручав нагороди. Першої відзнаки не було присуджено в жодній номінації.

О. Коцарев поділився своїми враженнями про подані цього року на конкурс рукописи. Він зауважив, що в попередні роки переважна більшість авторів була з заходу України, а цього року переважає центр. Цього року на конкурс надійшло багато сюжетної прози. У поезії переважала непересічна образність, добра техніка, відчуття ритму і форми.

Цього року на конкурс вперше подали рукопис, присвячений О. Коцареву. Це епічна поема про королеву ельфів. Твір визнали досить цікавим, але публікувати його відмовилися з огляду на те, що він був би зрозумілим дуже вузькому колу знайомих поета.

Не було присуджено другої нагороди в номінації „Проза“. Натомість у поезії другу нагороду здобули аж двоє авторів – Лесик Панасюк та Євгенія Люба. Вони отримали грамоти та нарциси і прочитали по кілька поезій з майбутніх збірок, які, за традицією, випустить у світ видавництво „Смолоскип“. Третю нагороду здобули поети Ґеник Беляков, Оксана Гаджій, Андрій Шийчук, Мідна (Ольга Єрмак), Ірина Загладько, Олексій Шендрик та прозаїки Христина Денис, Марина Єщенко, Богдан Ославський, Галина Рис. Твори цих літераторів будуть публікуватися в альманахах та антологіях видавництва. Окрім того, деякі автори отримають цікаві пропозиції від „Смолоскипа“.

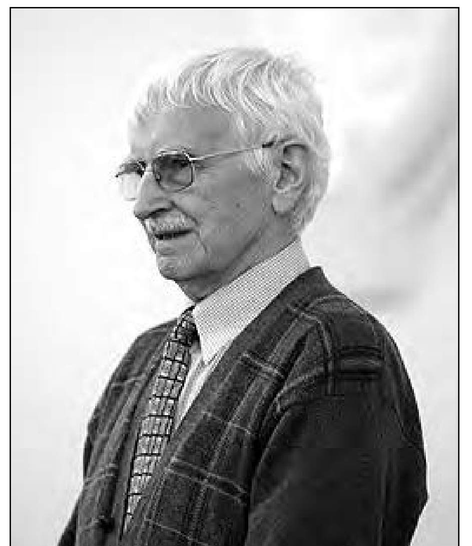
Четверту захочувальну нагороду в номінації „Поезія“ дістали Сергій Шкабара, Людмила Дядченко, Анастасія Котляр, Юлія Кропив'янська, Арсеній Тарасов, Ольга Мацо, Андрій Тужиков, Іван Драган, у прозовій номінації – Ольга Купріян, Олександер Процюк, Аліса Гаврильченко та Яна Онишкевич.

Журі визнало перспективними твори Юліяна Яроцька, Кирила Поліщука, Валерії Піщанської, Світлани Дідух-Романенко, Христини Котерлін, Томаша Деяка, Анастасії Затворницької, Вікторії Ткаченко, Тані Запорожець, Ірини Герасимук, Тетяни Майбороди, Дарини Гладун, Олександра Литвиненка, Наталі Дьомової, Вікторії Шиманюк.

Переможцям подарували книжки видавництва „Смолоскип“, коли нагороджені та гості перейшли до будинку видавництва на неофіційну частину вечора.

Чужинці пригадали українських в'язнів

Олег Коцарев

Промовляє автор передмови Євген Сверстюк.

14 квітня у Київському будинку вчителя відбулася презентація книжки спогадів „Іноземці про українських політв'язнів“, виданої завдяки фінансовому сприянню фонду „Спадщина“ (президент д-р Юліян Куляс, Чикаґо). У книзі опубліковані спогади 25 політв'язнів-чужоземців, які відбували ув'язнення з українськими в'язнями. Серед них 12 євреїв, шість росіян, по два вірмени й естонці, а також австрієць, італієць, литовець.

У вступному слові директор „Смолоскипа“ Ростислав Семків сказав: „Ця книга – свідчення громадянського подвигу і позиції наших політичних в'язнів. Саме завдяки стійкості цих людей триває наш шлях до свободи“.

Упорядниця книги Олена Голуб, дослідниця дисидентського руху та літератури шістдесятників, сказала на презентації: „Українці відігравали важливу ролю в антитоталітарному опорі. Наприклад, Михайло Хейфец навіть не знав української мови, але це не завадило йому впізнати генія у Василеві Стусові“.

О. Голуб заспівала кілька пісень на поезії Галі Мазуренко, Євгена Сверстюка, Івана Огієнка.

Виступили на презентації й герої книжки, зокрема правозахисник Є. Сверстюк, Василь Овсієнко, Олесь Шевченко.

Завершила презентацію Орина Сокульська, дружина поета-політв'язня Івана Сокульського, сестра Ярослава Лесева. Вона сказала: „Я захоплена добрими, світлими спогадами, які написали чужоземці про наших політв'язнів. І на цьому тлі особливо дивує, коли виходять недобрі спогади українців, при чому тих, які не сиділи, але дають оцінки всьому правозахисному рухові. Хочу сказати, пріоритети тодішніх дисидентів цілковито збігалися з тим, чого ми й сьогодні прагнемо“.

О. Сокульська також перейшла до ще одного „смолоскипівського“ видання – книжки віршів, листування, публіцистики, спогадів і документів Я. Лесева „Сніг без ґрат“, яку вона уклала. „Усі ми думаємо, що все попереду, що рано писати мемуари, ще встигнемо. Але життя часом складається інакше, і багато хто не залишає по собі нічого. Тому я хочу звернутися до всіх тут присутніх і до всіх читачів: будь ласка, пишіть уже сьогодні свої спогади!“, – сказала вона.

Важко не погодитися з О. Сокульською. Її слова – доречний підсумок презентації книги про українських політв'язнів.

* * *

„Іноземці про українських політв'язнів: спогади“. Упорядник Олена Голуб, головний редактор Осип Зінкевич, передмова Євгена Сверстюка. Київ: Смолоскип, 2013. 736 стор.

Слово молодих публіцистів

Вікентій Хвойка

В київській книгарні „Є“ відбулася презентація нової серії видавництва „Смолоскип“ – „Українська публіцистика“, а також двох її перших видань: книжок Станіслава Федорчука „Демонтаж лицемірства“ та Остапа Кривдика „Ужоси“ українізації“. Вів презентацію 27 лютого відомий журналіст, головний редактор „Історичної правди“ Вахтанг Кіпіані.

У своєму виступі на презентації директор видавництва „Смолоскип“ Ростислав Семків підкреслив, що попит на публіцистику є значний, адже тисячі людей читають „Українську правду“ та „Український тиждень“. Проте одна справа публікації в інтернеті чи часописах, а зовсім інша – окремою книжкою. Він також зазначив, що перші два автори цієї серії – донеччанин і львів'янин – вособлюють собою „соборність України“.

Політолог Іван Коломієць відзначив важливість книжки С. Федорчука з огляду на „міт Донбасу, який зараз є внутрішнім Іншим, внутрішнім Чужим в Україні, саме на протиставленні йому конституюють свою ідентичність і Львів, і Дніпропетровськ“. І це зовсім не дивно, підкреслив І. Коломієць, адже, згідно з соціологією, третина українців ніколи в своєму житті не виїздили за межі власного реґіону.

С. Федорчук, якому випало захищати українськість Донбасу, пригадав, як свого часу він дев'ять місяців жив у Львові, що дозволило йому розвіяти багато мітів про Львів, „як добрих, так і поганих“. Зокрема він сказав: „Коли йдеш містом, люди тебе зупиняють і починають запитувати твою думку з того чи іншого питання. Починає говорити і розумієш, скільки у нас спільного“.

* * *

Остап Кривдик. „Ужоси“ українізації: статті“. Передмова Ростислава Семкова. 352 стор.

Станіслав Федорчук. „Демонтаж лицемірства: статті“. Передмова Євгена Сверстюка. 228 стор.

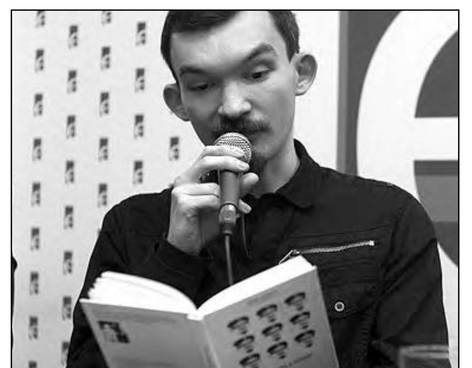
Обидві книги з серії „Ураїнська публіцистика“. Київ: Смолоскип, 2012.

Під час презентації у книгарні „Є“ (зліва): Ростислав Семків, Станіслав Федорчук, Вахтанґ Кіпіані, Остап Кривдик.

„Нове життя нового прагне слова“

Микола Третяк

Вано Крюґер читає свої вірші.

12 лютого в книгарні „Є“ на Подолі відбулася презентація нової поетичної книжки, виданої „Смолоскипом“ – збірки „Зіґґі Фрейд & Ктулху“ молодого поета Вано Крюґера (справжнє ім'я – Іван Коломієць).

Вано Крюґер знаний як автор концептуальних віршів, котрі то в метафоричний спосіб обігрують певні ідеології, історичні події, філософські, релігійні чи психологічні концепції, то несподівано впритул наближаються до класичної лірики.

Директор „Смолоскипа“ Ростислав Семків розпочав з констатації незаперечної постмодерности творів Вано Крюґера як поєднання різних культурних кодів, а також інтелектуалізму з іконічними знаками масової культури. Він надав слово відомому поетові Олегові Лишезі, який розповів про своє бачення умовно метафізичних аспектів презентованої книжки.

Після цього Вано Крюґер прочитав свої вірші і розповів, що є прихильником Гераклітової єдності поезії та філософії. До речі, як з'ясувалося, він дає приватні уроки філософії. Поет Олег Коцарев натякнув на існування складної та гнучкої таємної партійної структури за участи не лише цих двох поетів, а й багатьох інших молодих мистців.

Критик і редактор Інна Корнелюк наголосила на тому, що в творах Вано Крюґера відчувається те, як він „перелопатив першоджерела“: „Це справді інтелектуальний поет, небуденне явище в українській літературі“.

Фіналом презентації стало читання Вано Крюґером своєї любовної лірики. Її він деклямував, ставши на одне коліно.

* * *

Крюґер Вано. „Зіґґі Фрейд & Ктулху: Казки братів Ґрімм за редакцією Вано Крюґера“. Київ: „Смолоскип“, 2014, 112 стор.

ПЕРЕЖИТЕ

Страждання селянської родини

Я приїхала до дочки у Монреаль і написала цю статтю, бо ще за життя мої батьки просили розповісти людям про той жахливий злочин, який вчинили комуністи Росії та України в українському селі. Українці дуже терпеливі, Україна не маю професійної державної служби. Саме тепер держава потребує високопрофесійного персоналу, який має вирішити три завдання: подолання економічної кризи, корупції, посилення ролі науки та освіти. Я переконана у тому, що зробити це можуть молоді люди, не пов'язані з корупцією. з бандитизмом. Молоді люди з новим мисленням. І такі молоді люди у нас є, ми вже їх бачимо.

Ніна Черній-Векерик,
Монреаль

У 1917 році селянам почали роздавати землю. Отримав і мій дідусь Марко Черній в селі Маньківки три гектари землі. Разом з синами Гнатом, Семеном, Петром та Іллею він закупив яблуні, груші, сливи, абрикоси, черешні і посадив великий сад.

З розповідей мого батька Іллі Чернія, я дізналася, як тяжко вони працювали: дерева треба було посадити, поливати їх водою, а вночі оберігати. Селяни трудилися, щоб мати краще майбутнє. Та Росія розпочала грабіж України, проводила вивезення зерна і сільськогосподарських продуктів. З тими, хто не виконував вказівок влади, розправлялись як з ворогами народу.

Навесні 1932 року посадили картоплю, буряк, моркву. Щодень поливали водою. Врожай був хороший, отже, думали, що переживуть важкі роки. Та у жовтні все забрали. Тоді мама Наталія та її сестра Афія виїхали в Донецьк. Працювали в шахті. Висилали посилки з сухим хлібом, який щодень давали для них шахтарі. Але мамина родина жодної посилки не отримала. В 1933 році до неї прийшов лист від бабусі Марії, в якому вона повідомила, що всі рідні в Маньківці померли від голоду, сама вона лежить спухла і не знає, хто прикриє її землею.

Поїхала мамина сестра, моя тітка Афія, з торбою сухого хліба, але врятувати своєї матері не змогла. Коли хоронила її, то не було чим прикрити обличчя. Все з хати забрали комнезамівці. Тітка Афія просто прикрила землею свою маму.

Молодша сестра моєї мами, 14-літня Маруська, помирала з голоду. Все таки просила фірмана, який щодня підбирав по селу померлих, не забирати її на кладовище, бо вона ще жива. Люди бачили це і чули його відповідь: „Ти й так завтра помреш". Довгі коси красуні заплутувались у колесо підводи... За кожного вивезеного на кладовище йому давали 200 грамів хліба.

Незабаром тітка Афія написала мамі листа в Донецьк про те, що вся вона спухла від голоду. Коли мама з торбою хліба приїхала на залізничну станцію Поташ, до неї підійшов працівник станції і порадив діждатись ночі, тому що по дорозі до села голодуючі можуть її вбити. Так мама й зробила. Коли зайшла до хати, то сильно перелякалась, побачивши спухлу сестру, яка ледве промовила: „Сеструню! Не бійся мене, дай мені щось з'їсти". Шахтарі попередили маму, щоб вона їсти не давала, а дала випити трохи горілки, яку вони передали. Сестра випила і відразу заснула. Коли ж прокинулась, то виглядала страшнішою, ніж була. Вода стекла, а шкіра прилипла до кісток. Мама ще сильніше перелякалась, підійшла до сестри і погодувала її сухим хлібом, розмоченим у кип'яченій воді.

Батько Ілля і три його брати мали чудові голоси, співали у церковному хорі. Під час Голодомору вони приховали зерно далеко від місця проживання. Це дало їм можливість вижити. А сховане в ямах, печах, прикопане в землі біля хат, було забране все. Мій батько і його три брати вижили. Та спокійне життя у них було короткочасним. В 1941 році розпочалася Друга світова війна. Старших трьох братів погнали на війну, без зброї, на неминучу смерть, а батька залишили працювати на залізничній станції. Він вантажив мішки з зерном, яке забирали до Москви. На початку війни батько отримав сумну звістку про те, що його брати героїчно загинули на фронті.

Гнат залишив сиротами четверо дітей, Петро і Семен – по одній дитині. До 1943 року батько працював на залізничній станції, але одного серпневого дня бриґадир наказав батькові не виходити на роботу. Радянські війська відступали. Під час відступу розстрілювали молодих людей, яких не взяли на війну, щоб їх не мобілізували німці. У 2004 році я повезла батька у воєнний шпиталь і там від одного офіцера дізналася про ці розстріли. Він мені розповів, що після закінчення воєнного училища, коли йому було 17 років, їх послали виконувати наказ Сталіна. Зайшли в один дім, а там молодий батько з маленькими дітьми, тримає в руках піввідра меду, і кричить: „Не вбивайте мене!". Ми його залишили. Але звідки він міг знати, що ми прийшли його вбивати у його власному домі?

Уцілілі від розстрілу потрапили на примусову роботу в Німеччині. Потрапив туди і наш 31-річний батько, який мав троє маленьких дітей, а через чотири місяці народилась четверта дитина.

У нашій однокімнатній хатинці поселилися німці. Мама з дітьми жила в підвалі, де зберігали картоплю. Німці не були скупі, щодня дітям давали продукти. Розповідали мамі, що залишили дітей у Німеччині і що воювати та вбивати нікого не хочуть.

Батькові пощастило втекти з місця праці. В 1944 році він прибув у 297-му стрілецьку дивізію, у якій дійшов до Берліну. Він написав листа сусідові, в якому просив допомогти дітям. Не знав батько, що сусід працює в міліції і хоче відібрати батькову спадщину. Знаючи адресу батькової частини, сусід написав брудний донос на нього і вислав на фронт. Батька відправили в київську Лук'янівську тюрму, а мамі вислали повідомлення, що батько загинув.

У березні 1947 року з Лук'янівської тюрми був звільнений священик, який привіз для нас радісне повідомлення про те, що батько живий, але тяжко хворий і сидить у тюрмі. З маленькими дітьми мама прийшла у військовий комісаріят і просила звільнити невинного батька. Після багатьох позитивних свідчень односельчан мамі дозволили його забрати. З того часу їй було ще важче, бо він був непрацездатний, а їсти хотів. Мама зранку до темної ночі працювала в колгоспі. Четверо дітей залишала на хворого батька, але їжі на всіх не вистачало. Мама заспокоювала мене та й себе, що зацвіла акація, а в городі багато лободи. До цвіту акації і лободи мама додавала пшеничних або житніх крупів і пекла хліб.

Мама була надзвичайно працьовита, вродлива і весела. Сама косила траву, грузила на віз і волами доставляла на ферму. В червні 1948 року мама везла волами важкий груз у колгосп. По дорозі зустріла двох п'яних працівників міліції, які силою заставляли її витягнути волами їхню машину з болота. Мама вперто і наполегливо не давала волів. Сподівалась, що восьмимісячна вагітність захистить її, але тяжко помилилась. Побили маму так, що на другий день вона породила неживого сина.

В липні 1949 року мама народила дочку Павлину – п'яту дитину. Батько працював у колгоспі. На зароблені трудодні взяв частину зерна і теличку від продуктивної корови. Хто мав корову, не знав голоду. Отриманого зерна нам на хліб не вистачало. Шестирічною дитиною я йшла два кілометри до крамниці, щоб зайняти чергу і купити одну хлібину, а більше не давали.

В листопаді 1949 року сусід Михайло, який не зміг відібрати спадщину нашого батька, вирішив убити маму. Батько був на роботі, та якась дивна тривога не давала йому спокою. Він не просто йшов, а біг додому. Коли вбіг до хати, то застав сусіда з пістолетом у руках. Мама лежала на ліжку і годувала грудьми п'ятьмісячну дочку Павлину. Батько встиг ударити по руці сусіда так, що під час вистрілу куля змінила траекторію руху і зупинилась у подушці біля маминої голови.

У 1950 році мама залишала однорічну дитину на старших неповнолітніх, а сама ходила на роботу в колгосп. Троє дітей ходили до школи. У 1952 році народилась шоста дитина, а в 1953 році – сьома. Злидні гуляли по всій хаті і дітях. Батько приходив з роботи пізно, коли ми всі вже спали – на одному тапчані, збитому з дощок. Вранці, коли ще темно, ішов на роботу. Вихідних у колгоспі не було. Відпусток також ніхто не знав.

Щоб прогодувати семеро дітей, вдягнути, взути, мама ходила у найми до багатих людей, купувала у своєму селі, а потім у близьких селах, картоплю, моркву, буряк і возила продавати в Одесу. Через непосильну працю мама захворіла і їй зробили дві операції. Найстарший син Володимир захворів на легеневу хворобу. Після шкільних занять ми йшли обробляти колгоспні поля. Електричного освітлення в хаті не було. Шкільні уроки робили пізно вечором при газовій лампі. Двох старших братів забрали до армії.

Був 1953 рік. Сніг покрив землю. Я побачила в снігу багато великої качанистої кукурудзи. Поруч був ліс, і я плянувала нанести тparticular кукурудзи, а батько забере і ми її продамо. Коли ж сказала про це батькові, то почула відповідь: „Дочко! То не наше, а державне!". Усе ж ми з братом пішли в поле по кукурудзу. Там запримітили нас колгоспні урядовці. Гналися кіньми за нами і дуже нас налякали. Брат встиг перебігти через замерзлий ставок, а я провалилася. Страх охопив мене, адже ставок був глибокий. Почула крик брата: „Лягай на лід і повзи!". Так і врятувалася.

* * *

Врешті у 1991 році Україна стала незалежною державою. Однак уже незабаром почалися різні зміни, які приносили розчарування. У нашому селі діяли три заводи: молокозавод, радіозавод і завод майолікових виробів. Вже в 1992 році прийшло розпорядження ліквідувати майоліковий завод. У той день, коли взялися руйнувати цей завод, я привезла туди батька в інвалідній колясці і запитала: „Батьку! А що ці люди роблять?". „Де ти бачиш людей, дочко?" – відповів батько.

Наступного дня я автобусом поїхала до Києва. В Кабінеті міністрів просила зупинити це варварське руйнування, що й було зроблено.

* * *

Нас всіх семеро дітей розкинула доля. Та ми часто відвідували батьків разом з своїми дітьми. Немічні батьки мали бажання і можливість обнімати 17 внуків і 21 правнука.

Я горджусь своїм родом. Дідусь Марко посадив великий сад – деякі дерева ще й тепер дають плоди. Бабуся Параска народила чотирьох вродливих синів, однак, не знала, яка важка смерть їх чекала. Батьки пережили жорстокі часи та залишилися вірними одне одному, мудрими, добрими, справедливими, мужніми і незламними. Вони пройшли важке, тернисте і гірке життя, але завжди жили у взаємній пошані і любові.

Я з болем спостерігаю сьогоднішню ситуацію в Україні. Наша неповага одне до одного, відсутність солідарности й взаємопідтримки, наша байдужість до родини, своєї долі й культури абсолютно разючі та не викликають до себе ні в кого добрих почуттів, бо ми на них не заслуговуємо.

Основною причиною цього є часи колективізації, депортації, голодоморів, руйнування церков, нищення всього святого, плюндрування одвічних моральних засад.

(Друкується з скороченнями)

Прости нам...

(Закінчення зі стор. 7)

цього ясного сірого кольору не досить великий, не беруся судити. Знаю одне – непрочитані слова сили не мають. Щось треба робити!

Треба щось робити. Кажуть, за належне утримання площі відповідає міська влада. А якщо площа утримується погано? Чи слід цілковито покладатися на когось? Чи не варто й самим наглядати й підпомагати? А стан самого пам'ятника чейже до міської влади не має відношення? Про пам'ятник ми мусимо дбати. Чи не так? Мало поставити, треба доглянути. І не відмагайтеся, друже, тим, що ви десь у Каліфорнії чи Дакоті, що ви далеко. Плями на пам'ятнику – це плями на мені, на нас, на всій українській громаді. Бережімо те, що здобули. Воно не легко далося та легко втратиться.

Відгукніться! Порадьте, що робити.

Оксана Соловей (1919-2004, Сент-Пол, США) – українська письменниця, перекладачка, етнограф родом з Полтави, дочка Дмитра Солов'я (1888-1966) – відомого українського історика, економіста, статистика, педагога і публіциста.

Ділимося сумною вісткою,
що 2 квітня 2014 року
відійшла у вічність наша найдорожча
Мама, Бабуся, Прабабуся і Пра-прабабуся

св. п.

Евгенія Василенко

(дружина покійного Володимира)

народжена 3 квітня 1914 року в Буданові, Тернопільської Області.

У глибокому смутку залишилися:

три дочки:
Надя Корво з чоловіком Тамом
Оля Ґамула
Галина Кебало
семеро внуків
чотирнадцять правнуків
шість пра-прабнуків
ближча і дальша родина в Україні і Канаді.

Панахиду відправив о. Павло Мартинюк.

Похорон відбувся 8 квітня 2014 року з церкви св. Архистратига Михаїла в Гартфорді, Конн. Похована на цвинтарі св. Михаїла в Ґластонбері, Конн.

Вічна Їй пам'ять!

В місті Troy, Michigan 13 березня 2014 року
відійшов у вічність

св. п.

Микола Петруша

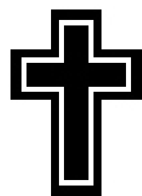
народжений 26 вересня 1926 року на Полтавщині в с. Антинівка, де пройшов страдницький шлях на своїй ниві життя.

Панахиду і Чин Похорону відслужив прот. Павло Боднарчук в похоронному заведенні Бугая, а відтак у церкви св. Покрови.

Св.п. Микола залишив у глибокому смутку дружину Соню, дітей д-ра Любу Петруша, сина василя з дружиною Лорі, онуків - калину, Колю і Марійку. брата михайла з родиною, братову Евдокію П з родиною, та рідних і друзів в Україні, США і канаді.

„Спий спокійно, коханий мій друже життя, дорогий тату і дідусю, а земля ця американська, яка так щедроТебе прийняла і грудка з могили Тараса Шевченка з Канева хай буде Тобі пухом, а пам'ять про Тебе - вічною!"

Засмучена родина Миколи Петруша.

Ділимося сумною вісткою, що 13 квітня 2014 року
відійшов у вічність на 77-му році життя

св. п.

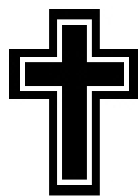
Олег Послушний

Похоронні відправи відбулися 22 квітня 2014 року в Норт Порті, Фла.

В 40-ий день смерти заупокійна Служба Божа буде відправлена в Українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла, 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, PA 19046, 22 травня 2014 року в 11:00 годині ранку.

Залишив у смутку:
дружину - Ріту
брата - Бориса з родиною
кузинів - Авру Слюсарчук з родиню
- Лідію Пулмен з родиною
ближчу і дальшу родину.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, про те, що у
Чикаґо відійшов у вічність
на 95 році життя

св. пам'яті

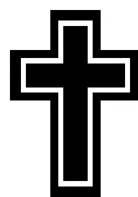
мґр Орест Корчак-Городиський

15 липня 1918 року - 30 березня 2014 року
громадський діяч, музейник, пластун, мемуарист

Залишив у смутку
дружину - Дарію Чорну-Городиську
сина - д-ра Ореста Городиського з дружиною Марією
онука - Олександра
сина - д-ра Андрія Городиського з дружиною Дарлін
онуків - Натаніса та Миколу
дочку - д-ра Мар'яну Іванило з мужем Михайлом
онуку - Настусю
племінників - Уляну Ліськевич
- Тараса Ліськевича з родиною

Похоронні відправи були відслужені у соборі св. Володимира і Ольги в Чикаґо, поховано на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо.
Дирекція, управа та працівники Українського Національного Музею складають щирі співчуття родині та подяку за датки на музей у нев'янучий вінок пам'яті українського патріота.

Вічная пам'ять!

У глибокому і безмежному смутку
повідомляємо приятелів і знайомих,
що 25 квітня 2014 року відійшла у
вічність наша найдорожча і
незабутня Мама і Тета

св. п.

Гізеля Коцибала

з дому Стоцька

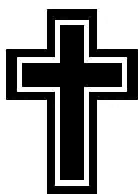
вдова мґр. прав Святослава Коцибали
нар. в Дрогобичі, Україна.

Горем прибиті:
дочка - д-р Аркадія Коцибала
сестрінки - Ігор Таратуцький з дружиною Джоен
- Сяня Смит з мужем Берні
- Таня Татарко
- Ярко Кобилецький з дружиною Пією
та ближча і дальша родина в Америці й Україні.

Парастас відбувся в четвер, 1 травня 2014 року в похоронному заведенні Whalen and Ball в Йонкерсі, Н.Й. Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 2 травня, в церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й., а відтак на Ferncliff Cemetery - Rosewood Mausoleum, Hartsdale, NY.

Пожертви в пам'ять Покійної можна складати на:
Ukrainian Museum and Library of Stamford,
161 Glenbrook Rd., Stamford, CT 06902

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 1 травня 2014 року
відійшла у вічність проживши 79 років
наша найдорожча мама, бабця і сестра

св. п.

Іванна Острук Сперкач

вдова по св. п. Борисові та мама св. п. Богдана

Парастас – в п'ятницю, 9 травня, о годині 7:30 вечера в похоронному заведенні Gregg L Mason Funeral Home, 10936 NE 6th Ave., Miami, FL 33161.
Похоронні відправи – в суботу, 10 травня, о годині 10:00 ранку в церкві Успення Пресвятої Богородиці в Маямі, Фльорида, а опісля на цвинтарі Our Lady of Mercy Catholic Cemetery.

Залишені у смутку:
сини: - Ярослав з дружиною Лесею і дітьми Танею, Адріяною і Романом
- Зорян з дружиною Олею і дітьми Калиною, Маєю і Марком
- Любомир
- Роман з дружиною Джіні і сином Адріяном
сестра - Надія Лучанко з чоловіком Любомиром, дітьми і внуками
ближча і дальша родина

Замість квітів родина просить складати пожертви в пам'ять покійної на Українську католицку церкву Assumption of the Blessed Virgin Mary або Ukrainian American Club of Miami, c/o Zorian Sperkacz, 8918 Carlyle Ave., Surfside, FL 33154.

Вічна Їй пам'ять!